Butun dunja pirulitarlarь birləşiniz!

QЬZЬL ØZBEKISTAN

1925nci jыldan başlab сыqadы

Øzbekistan mərkəzij fыrqaмы, Samarqand Okrug fыrqaмы, Øzbekistan mərkəzij ьçraqomы. və Øzbekistan mərkəzij kəsəbələr şurasыnыn fikir tarqatucьsь

ajrьm bahasь 5 tijin

abuna bahasь								ədrislər
1 ajqa		3 ajqa		6 ajqa		1 jьlqa		Başqarma
som	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.	Samarqand Nəriman kecəsi 6.
1	10	3	30	6	50	12	—	Baş kəntər: fьrunza kecəsi 8. tilifun myhərrir—586, məs'yl katьв—587, baş kəntər—17

№ 81 (1577) Pəjşənbə, 10 nci Əprel 1930-inci jьl № 81 (1577)

paxtakar dьjqan samarqanqqa ycib keldi

Tyrksibdən fajdalanьş

Aldьmьzda turaturqan işlərnin en myhimləri

Orta asьjada tegirmən вьnakarligini jyksəjtiş, sibirdə jaqac tajjarlaşnь kөpəjtiş və hynərmənd majalar jetişdirişdir

Tyrksib bojьdaqь rajonlar Orta Asьjanь qalla bilən tə'minləj aladьrlar

MƏSKƏV, 8 əprel. Rodzotaknin rəjisligi astьda bolqan mehnət və mudafaa şorasьnьn tyrksib acьlьşь munasabatь bilən əməlgə qojьlaturqan caralar toqrьsьda gosplannьn mə'ryzəsini eşitdi.

Mə'ryzəci Kandraşof aldьda turqan işlərnin bir qatar myhim noqtaalarьqa toqtab өtdi. Orta Asьja, çənybii Qazaqьstan və Sibirdə un tartьş işləri tegişli dərəçədə taraqqь qьlmaqan. Bu rajonlarda tegirmənlər salьş planь təçərilməgəndə Orta Asьjaqa baqьn ilgəri rajonlardan un jubarьb turьşqa toqrь kelədi. Şunьn ycyn Orta Asьja, Qazaqьstan və Sibirdə tegirmən salьş işləri en myhim vəzifələrdən bittəsi sanaladь.

Hazьrda Orta Asьja, Qazaqьstan çənybii rajonlari və Şьmalьь Qьrqьzьstanqa jaqaclar Sibirdən keltiriləçək. Dəstləbki hьsablarqa qaraqanda, bu rajonlarnь jaqac bilən tygəl tə'minləş ycyn 1930-31-nci jьlda 1766 min tonna jaqac taşьş lazьm. Hazьrda Sibir bunca jaqacnь berə almajdь. Şunьn ycyn hazьrda Orta Asьja ycyn kerək bolqan jaqac matьrjallarnьn bir qьsmьnь ilgərida bolqandaj şoralar ьttьfaqьnьn Avrupa qьsmьdan əlьb kelişgə toqrь kelədi. Sibir aldьda esə jaqac matьrjallar ьhtьjaçnь bəçərəturqan dərəçədə jaqac tajjarlaşnь kөpəjtiş vəzifəsi turadь.

Gəsplan Tyrksibnin 1930-31-nci jьlda 2730 tonna jyk taşьş lazьm bolqanьnь taxmьnlajdь. Bundan 500 min tonnasь qajtma jyk taşьş (Orta Asьjadan сьqarьş) bolaçaq. Bunьn ycyn temir jolnьn jyk jyrgyziş ьstь'dadьnь kycəjtib 1930-31-nci jьlda 12-13 çөf pojьzd өtkəzəturqan xalqa keitiriş zəryr.

En myhim vəzifələrdən bittəsi jol ycyn majalar tajjarlaşdьr. Jolqa bir talaj hynərmənd işcilər kerək. Jollar xalq kөmisərliginin hьsabьqa qaraqanda, 31-nci jьlnьn birinci jənvəridən başlab jolnь işlətiş ycyn 3 min tə hynərmənd işci jetişməjdi. Bu jetməjturqan işcilərni başqa jollar hьsabьqa və tajjarlajturqan qurslar bilən qaplaş lazьm. 1931-nci jьldan başlab majalarqa ьxtьjaç taqьn өsəçək. Jollar xalq kəmisərligi bu məs'ələni tezlik bilən qarasьn.

Muzakərələrgə iştirək qьlqan Qazaqьstan vəkili Sarmadajof gəsplannьn Tyrksib bojьda bolqan Qazaqьstán və şьmalьь Qьrqьzьstanqa tegişli dərəçədə əhəmmiət вərməgənini bildirədi. Hazьrda Sir-Darja Almaata, Sempalatinsk və Pavlodar өkrygləridə ekin өsib turqandan Qazaqьstan qallasь bilən Orta Asьjanь вytkyl tə'minləşgə imkanijət вar. Şu munasabat bilən tegirmən вьnakarligi ycyn kerək bolqan aqcanь tezlik bilən beriş zəryr.

Ortaq Risqylər asasan gəsplannьn təkliflərigə qoşьlьb, Tyrksibgə məhəllii xalqlardan majalar jetiştiriş toqrьsьda hykymət dikreti вəçərilməgənini bildirədi. Risqylөf məktəb və tibbii mavqь'lar sanьnьn həm artdьrьş lazьm bolqanьnь sөzləjdi.

Mehnət və mudafaa şorasь asasan gəsplan təklifini ma'qullab Tyrksib bojьdaqь rajonlarda tajjarlajturqan qallalarnьn mьqdarьnь belgiləş işini tegişli ьdaralarqa tapşьrьb bu rajonlarda xalq savda kəmisərligi tamanьdan salьnьşqa ojlanqan tegirmənlərnin həm kifaja qьlaturqan dərəçədə bolьşьnь anьqlaşqa təklif qьlьndь. Bundan başqa Tyrksibni jaqu nərsələri bilən təbi'ii rəvişdə tə'minləb turьş ycyn Kөkjanqaq, Şorab və Narьn da şaşlaş rəvişdə taşkemyrni tadqьq qьlьş lazьm.

"paxtakar dəjqan„ bilən dəjqanlar tanьşa jatьrlar

44 MINTƏ ŞORA AFTOMOBELI

MƏSKƏV, 8 əpril. VATO ьdarasь 1930—31 ncь jьlda 44 mintə aftomobel maşьnasь сьqaьşqa qarar berdi. Məskəv zavodь „AMO" 12 mintə, Nezigərəd zavodь 6 mintə aftomobel сьqaradь. Məskəv aftomobel toplaş zavodь 1200 tə jyk və 12 mintə jolcь aftomobeli, Jaraslavskii 2 mintə aftomobel tajjarlajdь.

Bundan başqa şu jьlda Istəlingrəd zavodь 25 mintə, Cilәbinsk savodь 15 mintə trəktir сьqaradь.

KOLXOZLARQA JENILLKIƏR

өzbekistan ьçtьma'ьь şoralar çumhurьjatь şoralar mərkəzi ьçraqomь və xalq komisərlər şorьsьnьn KOLXOZLAR YCYN QULAJLЬQLAR TOQRЬSЬDA QARARЬ.

1930-inçi jьl 9-Əpril. № 72

ئۆزبېكستان ئىجتماعى شورالار جۇمهۇرىيەتى مەركەزى ئىجراقومى ۋە خالق كومىسەرلەر شوراسى قارار قىلادى

1. كولخوزلاردا عۇمومىلەشكەن بۇتۇن ئىش حايۋانلارى (ئاتلار، هوكوزلەر، تۇيەلەر وە باشقالار) تا ئىكى يىلغاچا سالىقدان ئازاد قىلىنسىنلار.

2. كولليكتيف ئىختيارى-دا وە كولخوزچىلارنىڭ ئۆزلارىداغى سىگرلەر، قويلار، ئەچكىلەر هەم بۇتۇن ياش حايۋانلار ئىكى يىلغاچا سالىق-دان دارخان قىلىنسىنلار.

3. عۇمومىلەش-كەن پاليزلار، باغلار، تاكزازلار، تۇت نەۋدە ئىكلگەن مايدانلار وە باغدار پاليززار كولخوزلارنىڭ كىلمەلەرى شۇ كولخوزلارنىڭ ئۆز ئىچىگە ئالغان رايونلار ئۇچۇن بيلگىلەنگەن- كىلمەدان 50 پرەسەنت كەمەيتىرلسىن.

4. عۇمومىلەش-كەن پاليزلار، باغلار، تاكزارلار وە تۇت نەۋدەلەرى ئۇچۇن بولغان مايدانلار وە ماخسوس پاليز، باغ وە تاكزار كولخوزلارى ئىچىگە ئالىنغان يەڭى ئىكىن مايدانلارى ئىكى يىلغا قەدار سالىق-دان ئازاد قىلىنسىنلار.

5. كولخوزلارنىڭ تاشلانغان هەم كوب يىللاردان بىرى ئىكلمەى ياتقان يەرلەرى، يەڭى سوغارلغان يەرلەرنى ئىكنگە يارارلىق قىلب ئىكلگەن مايدانلارى تا بەش يىلغاچا سالىقدان ئازاد قىلىنسىن.

6. ئۆزبەكستان ئىجتماعى شورالار جۇمهۇرىيەتى شورالار مەركەز ئىجراقومى وە كومىسەرلەر شوراسىنىڭ 1930-31 نچى يىلنىڭ برلەشكەن دىهقان خوجالىق سالىغى، يەڭىدەن ئۆزلەشدىرلگەن پاختا مايدانلارى ئۇچۇن قولايلىقلار توغريسىداغى قارارنىڭ (قانونلار مەجمۇعەسى 1930نچى يىل 8نچى سان 58نچى بەند) گ ماددەسى 19نچى بەندىنى كىگەيتىرب كولخوزلارنىڭ عۇمومى ئىكن مايدانلارنىڭ 75 پرەسەنتدەن ئاشىق بولغان بۇتۇن پاختا مايدانلارى دىهقان خوجالىق سالىغىدان ئازاد قىلىنسىن.

7. كولخوزغا كرگەن خوجالىقلارنىڭ كريديتلەر بوينچا تولەش مۇددەتى ئۆتكەن قارزلارى وە كولخوزغا كرگەن خوجالىقلاردان كولخوزغا كوچب تولەش مۇددەتى ئۆشبۇ خوجالىق يىلىنىڭ ئاخرىغاچا، يەعنى 30 نچى يىلنىڭ ئوكتەبرىگەچە ئۇزايتىرلسىن. شۇ قارزلار كولخوزغا كرگەن دىهقانلاردان وە كولخوزلاردان دالا ئىشلەرى وە حايۋاناتچىلىق بوينچا بولا تۇرغان كىلمەلەرنىڭ كولخوزغا كرگەن دىهقان قولىغا وە كولخوز كەسسەسىگە كرىشگە قاراب بولب-بولب ئالىنسىن.

8. كولخوزچىلار، كولخوزغا كرگەنچە يىر تۇزۇلىشى بوينچا بولغان قارزلاردان دارخان قىلنسىنلار.

9. كولخوزغا كرگەن دىهقانلار 1930 نچى يىلنىڭ برنچى ئەپرىلىگە قادار دىهقان خوجالىق وە سۇغارش ئىشلەرىنى بەجەرمەسلىك ئارقاسىدا سالىنغان جەريمەلەر، سود قارارلارى بىلەن ئالىنا تۇرغان پوللار هەم باقىماندالاردان دارخان قىلىنسىنلار.

10. ئىشلەب چىقارش شركەتلەرى وە كوپپەرەتسىيەگە پەى پۇللەرىدەن ماقسادلى سالملاردان يىغىم قىلش ئىختيارى رەۋشدە ئوتكەزىلسىن. بۇ ئىش بوينچا كوب جايلاردا بولغان مەئمۇرى چارالار مەنع قىلىنسىن.

11. بەعزى بر رايونلاردا ئامانات كەسسەلەريگە مەجبورى رەۋشدە ۋىزنوس توپلاشلار كورنەدى. بۇ ئىش مەنع قىلىنسىن.

12. خازرغى خوجالىق يىلىدا ترەكتىر ئۇچۇن زەدەتكە توپلاش، تۆگەگەن دەب حسابلانسىن.

13. مۇشتۇمزورلاردان مۇسادارا قىلىنىب ئالىنىب كولخوزلارغا بېرىلگەن مال-مۇلك بوينچا بولغان قارزلاردان كولخوزلار ئازاد قىلنسىن.

14. ئۆزبېكستان خالق ساۋداكومىسەرلىگىگە كەنتەرەكتەتسيە (شەرتلەش) بوينچا كولخوزغا كرگەن بر سىگرلىك خوجالىقلارنىڭ سىگرلەرنى سويش مەنع قىلنسىن.

15. ئۆزبېكستان كولخوز سايوزىغا، كولخوزچىلارنىڭ كولخوزتاشقارسىدا ئىشلەب تاپقان داخودلارىدان قانون بوينچا بيلگىلەنگەن پرەسەنتدەن (ئىشلەگەننىڭ 3دەن 10 پرەسەنتيگەچە) ئاشق بولب ئالىشدنى مەنع قىلش تەكلىف قىلنسىن.

16. ئۆزبېكستان كولخوز سايوزى، كولخوزلار پرەۋلىنيەلەرىگە كولخوزچىلارنىڭ عۇمۇمىلەشكەن، ئات بىلەن كولخوزدان تاشقارىدا كرەكەشلىك ئىشلەرى وە سۇغارش ئىشلەرىدە ئىشلەۋلەرى ئۇچۇن قارشىلىق قىلماسلىقلارى توغرىسىدا كورگەزمەلەر بېرسىن. شۇنىڭ بىلەن برگە بۇنداى ئىش بولغاندا كولخوزچىلارنىڭ كولخوز تاشقارىسىدا ئىشلەب تاپقان داخودلارىنىڭ 40 پرەسەنتىنى (ئەگەر كولخوزچى ئاتىنى كولخوزنىڭ يەم-حەشەگى بىلەن باققان بولسا) ئەگەر ئاتىنى ئۆزىنىڭ يەم-حەشەگى بىلەن باققان بولسا، تاپقان داخودىنىڭ 60-70 پرەسەنتى مەزكور كولخوزچىنىڭ ئۆزىدە قالدىرلسىن.

17. ترەكترگە ئىگە بولغان بۇتۇن ئىدارا وە تەشكىلاتلارنى (ماشىنا ترەكتر ئىستەنسەلەرىگە، سافخوزلارغا، ترەكتر كالونالارىغا وە باشقالارغا) كولخوزلاردان يەر هەيدەش حاقىنى فاقات كۆزدە- حاصلنى يىغشدرغاندان كىين ئالىش تەكلىف قىلنسىن.

ئۆز. ئى. ش. ج. مەركەزئىجراقومىنىڭ رەئيس ئورۇنباسارى: بابيشكو

خالق كوميسەرلەر شوراسىنىڭ رەئيسى: فەيزوللا خوجايف

مەركەز ئىجراقوم كاتيبى ئۆچۇن: يانبولاتف

Picənni suvqa cөkdirgənlər

ALMAATA, 8 əprel. Petrəpavləvskii өkrygidə jem-xəçəklərnin jetişməgənigə bə'zi bir tajjarlavcьlarnьn zərər kynəndəlikləri səbəb bolqan. Bular picənni tajjarlab kөl ystidəgi muzlar ystigə qojьb vaqtьda almaqanlarьdan picənlər suvqa batьb nabod bolqanlar. Faqat bir Krasnajarsk rajonьda 1.660 tonna suvqa batqan. Tergəv barmaqdadьr.

20 min emas bəlkii, 50 min tonna kerək

Kerəknməs kitablar—fəbrikəgə:

MƏSKƏV, 5 əprel. Qaqaz sanaat'ьnьn вytyn ьttьfaq kөnferensijəsi bolьb etdi. Kөnferensijə karxanalardaqь sosьjalьzm musabaqasьnь və zərbdarcьlьqnь ken mьqjasьda tekşirib, fəbrikələrnin işləb сьqarьş imkanijətlərini biliшkə qarar qьldь. Kөnferensijə kөrsətədi'kii jьlnьn ikinci jarьmьda işlənəçək qaqaznьn 20 min tonnaqa artdьrьş toqrьsьda „Sajuzbomaga" tamanьdan belgiləngən vəzifə barca karxanalar ycyn məçвyrii bolьşь lazьm. Вьraq bu en az mьqdardьr. Kөnferensijə, qaqaz maxsulatьnь qoşumca rəvişdə 50 min tonna artdьrьş ycyn, kerəkli zəpəslərni sosьjalьzm musabaqasь jolь bilən tapьş mymkin bolur dev ьşanadь.

Kytyвxanalarda jatqan və məfkөrəvii çəhətdən zərərli kitablarnь alьb fəbrikələrgə вeriş toqrьsьda qarar сьqarьldь. Matвuat işləri qomьtasьqa, jaramas qaqazlarnь jьqьş bojьnca вytyn ьttьfaq kəmpənijəsini өtkəziş vəzifəsi tapşьrьldь.

Ekin ekiş qьzьв barajatьr

VƏRANEZ, 7 əprel. Rassaşan və Ostrogoz өkryglərida birinci beş kynlik ekin ekiş zərвəli syr'ət bilən өtdi. Kəmbaqal və orta hallar ammasьnьn xөlxozqa kirişləri kөpəjib bara jatьr. Өstrogoz өkrygidə baharikarlik ekinnin 85 prəsənti kөllektifcə ekilədi.

JRYPINSK, 7 əprel. Brigədə bolьb ujuşqan on minlərcə kөlxozcьlar dələlərdə, ьçtьmaьь musabaqanь kenəjtib bөlşevikcə ekin ekməkdələr. Kөlxozlarqa qajьtb kiriş zorajmaqda.

KRASNADAR, 7 əprel. Qobanda baharikarliklər kөkərib сьqa başladь. Baharikarlik və kyzgi ekinlərnin сьqьşь jaxşь.

TAGƏNROD, 7 əprel. Donda qalla ekinlərini ekiş çydə qьzqьn barajatьr. Hazьrqaca 70 prəsənt ekin ekildi.

Hindu-cinidə taqьn 39 tə ьnqьlabcь өldirildi

PARЬZ, 7 əprel. Hindu-Cində bolqan fevrəl qozqalanьqa iştirak qьlьb өlymgə hykym qьlьnqan ikinci tədə gynahkarlarnьn afu qьlьnьşьqa Hindu-Cin hykymət şorasь razь bolmadь. Şundaj qьlьb taqьn 39 tə Hindu-Cin ьnqьlabcьnьn өlymgə hykym qьlьnьşь tasdьqlandь.

London kөnferensijəsi rasva bolьb buzьldь

Kөnferensijə jaraqsьzlanьş ornьqa deniz flotьnь kycəjtədi

LONDON, 7 əprel. London deniz kөnferensijəsi tamam bolajatьr.

Sьjasьь tөgərəklərdə kөnferensijəinin buzьlьşь uşbu həftə icidə rəsmii qoşma məçlisdə qatьь rəvişdə belgilənəçəgini sөzləjdilər. Kөnferensijənin rasva bolьb buzьlьşьqa sylhpərvərlik tysi beriş ycyn Ənglijə matbuatь Əngliјə, Şьmalьь Amrьqa və Japonьja arasьda hasьl bolqan kelişimni çydə mubalaqalь qьlьb kөrsətişgə tirişə başladь. Matbuatnьn jazьşьqa qaraqanda bu kelişim bojьnca uruş kemələri jasaş toqrьsьda 6 jьllьq dəm alьş bolьb 9 tə kəttə uruş keme xarab qьlьnar emiş. Jaqьn 6 jьlda Şьmalьь Amrьqa, Ənglijə və Japonьja 26 tə uruş kemәsi jasaşqa ojlaqan bolsalar həm hazьrda kemə jasaşdan qol tartqan emişlər.

Gəzitələr şu 9 tə uruş kemәsinin jaramaslьqь səbəbli kelişim bolmaqanda həm xarab qьlьnьşlarь lazьm bolqanьnь jazmajdьlar. Kelişim bojьnca Frənsijə deniz flotьnь aşьrsa, başqalarnьn həm artdьra alaçaqlarь toqrьsьda həm hec nimə jazmajdьlar.

Qənd kanь

CIRKASS, 8 əprel. Bu jьl Şevcenkө өkryg (Өkrəjinə) bir tyrli qənd kanьqa əjlənədi. 65 min hektər jergə qənd ləvləgisi ekilədi. Bultur bir hektər jerdən 66 sentner ornьqa bu jьl 150 sentner ləvləgi alьnadь. Jernin 75 prəsəntigə kөlxozlar ləvləgi ekədirlər. Ekin başlandь və 310 tə trəktir dələgə сьqdь.

Sosьjal-faşьstlarnьn qajratlarь bekargə ketdi

LENINGRƏD, 7 əprel. Zavod və fəbrikələrdə bolqan səjjar metinglərdə Nөrvegijə sosьjal-faşьstlarnьn jəni xьjanatlarь toqrьsьda mə'ryzələr eşitildi. Сьqarьlqan qararlarda, Ləningrəd işciləri bilən ьçtьmaьь musabaqa tyzişgə tiləgən Nөrvegijə kəsəbə sajuzlarьnьn sol qanat işcilərini kəsəbə sajuzьdan сьqarqan sosьjal-faşьst kəsəbə başlьqlarьqa qarşь narazьlьq bildirildi. Sosьjal-faşьstjar, Nөrvegijə işcilərinin şoralar ьttьfaqь prөletərjati bilən birləşib işləşlərigə qarşьlьq qьlqan bolsalar həm, Bergin şəhəridəgi işcilər şora kəsəbə sajuzlarь bilən şartnama tyzişgə jol acdьlar.

Işləв сьqarьşdaqь kəmciliklər joqatьlsьn

MƏSKƏV, 7 əprel. Taq işciləri sajuzь mərkəz qomьtasьnьn prizidjymi jьlnьn birinci jarьmьda taqdan сьqaturqan jaquv nərsələrni сьqarьş jəkynini muzakərə qьlьb, kөp işxanalarda ilgərigi ajlarda bolqan kəmciliklərnin ornь toldьrьlmaqanьnь kөrsətdi. Şunьn ycyn mart ajьdaqь muvaffaqьjatlar bilən qannaatlanьb bolmajdь. Mərkəzii qomьtanьn prizidijymi barca qujь təşkilatlarqa və xoçalьq ьdaralarqa qatьь diriktif berib fьrqanьn 16-ncь qurultajьqaca işləb сьqarьş planьnь bəçərişdə kөrilgən barca kəmciliklərni joqatьb barca planьь vəzifələrni artьqь bilən bçərişgə təklif qьladь.

Gandьnьn kəmpənijəsi başь berk kөcəgə kirib baradьr

Liberallarnьn gəzitələri Handьnьn hərəkətini məsxərə qьladьrlar

LONDON, 7 əprel. Liberallar gəzitəsi „Dəjli Nijus" Gandьnьn qьlьqь kylgilik bolьb, bu qьlьqdan qazablanьb bolmaslьqьnь jazadь, Şundaj bolsa həm gəzitə Hind kijim savdacьlarnьn ingliz gəzmallarьqa bajkot qьlьşlarь, Hind temir jolcьlarnьn iş taşlaşlarь, Gandьnьn hərəkətigə çydə səbir qьlьb qarab turьşqa jol qojmaqanьnь bildirədi.

Liberal „Mancester Gardьjan" Gandь hərəkətinin zorlamaslьq usulьdan zorlaş usulьqa өtə alaçaqь toqrьsьda xavf bolqanьnь jazadь. Gəzitənin fikricə, hazьrda Gandь hərəkəti өzi kytkən dərəçədə muvaffaqьjatlь eməsdir.

Bursadda (Hindistan) tuz qanunьnь buzьş ycyn bir necə kişi 2 jьllьq qamaqqa və 500 rypijədən (409 somca) iştrəfgə joluqtьlar.

Bəngəlijə vьlajatь istydentlərnin kөnferensijəsi вytyn vьlajatda səfər qьlьb, grəzdənlik vəzifəsini вəçərməslik toqrьsьda mə'lymət beriş işini bir necə fьdaьь istydentgə tapşьrdь.

„Mədənii" Amrьqa qul savdasьqa rьvьç berədi

BERLIN, 7 əprel. „Mədənii" Amrьqanьn вytkyl tə'siri astьda bolqan „Zəngilər çymhyrijəti" Liberijədə adam bilən savda qьlьş toqrьsьda Amrьqa matbuatь tamanьdan jazьlqan xabarlarnь millətlər ьttьfaqь Afrьqada tekşirib kөrişgə məçbyr boldь. Tekşiriş caqьda erkək və xatьnlarnьn oqurlanьb satьb turqanlarь bilindi. Erkəklər „rizin duzaxь" Qunuqa, xatьnlar esə çənybit Amrьqa faxşaxanalarьqa satьlьb turьlqanlar. Məmləkətnin icidə jaş zəngi xatьnlar hərəmgə 6 somdan satьladь.

Gandь qral najьbьqa təslim bolьşqa tajjar

LONDON, 7 əprel. Gandь Dandьda tuz manapөlijəsi qanunьnь buzqanda pəlisə Gandьgə tegməgən bolsə həm өkrygdə 60 tə kişi və Gandьnьn oqlьnь qolqa aldь. Bir talaj çajlarda pəlisə tuz сьqarьş asbablarnь xarab qьlqan bolsa həm qanun buzuvcьlarnь qolqa almadь—Gandь sөzidə pəlisənin qanunnь buzuvcьlarqa myləjim muamala qьlqanьnь bildirib tuz qanunь bekar qьlьnsa өzinin qral najьbьqa təslim bolaçaqьnь bildirdi.

Hьndistandaqь ahvalnь şərhləb liberal matbuat və „Dəjli Gerəld" gəzitəsi Gandьnьn kəmpənijəsi muvaffaqьjatsьzlьqqa ucrəjəçəgini jazadь.

Iş taşlaqan temir jolcьlarnьn məçlislərida sөzləş ycyn qolqa alьnqan sөl toqumacьlar sajuzь „Qьzьl Bajraq" nьn rəjisi Kandalkar 3 ajlьq qamaqqa hykym qьlьndь.

BERLIN, 7 əprel. Lejpsəgdəgi alьь sod Gamborgda сьqaturqan kөmmynist gəzitəsi „Folks Zejteng" nin myhərriri Kort Şvartserini hykymətgə xьjanat bahanasь bilən bir lьllьq qamaqqa hykym qьldь.

Pөlşədəgi əppəzitsijə jəni sajlav bolьşьnь tələb qьladьrlar

VARŞAV, 7 əprel. Mərkəzcilər və „sollar" fьrqasь сьqarqan xьtabnamalarьda tөrt jьldan beri Pөlşədə Pilsədskinin dektətərəsi davam qьlqanьnь bildirədilər. Xьtabnamada dejilədi: Endi əfkar ymymijə өz sөzni əjtəturqan pəjit keldi. Rəjis çymhyr pərləmentnin fikrigə qoşьla almasa pərləmentni tarqatьb jəni sajlavlar belgilənsin.

Bu iki tyrli mə'na berəturqan xьtabnama əppəzitsijənin Bartel hykymətigə oxşaqan hykymətgə jardam berişgə tiləgənini və ikinci tamandan mərmləkətdə pilsədskicilər tə'siri azajqanьnь kөrsətədi. Əppəzitsijənin sajlav aldьda pilsədskicilərgə qarşь şьar tutьşqa tiləşləri bunь acьq kөrsətədi.

Pөlşə uruşqaqlarьnьn tavlamacьlьq planlarь

VARŞAV, 7 əprel. Xrьstьjan deməkrətlərinin Krakөida сьqaturqan „Qlas Narөda" gəzitəsi bə'zi bir Pөlşə tevərəklərinin tavlamacьlьq uruş planlarьqa baqьşlab ikitə baş maqala jazadь.

Birinci maqa'asьda gəzitə „Nьju-Jurk Tajmьs" gəzitəsinin Məskəv muxbьrь tamanьdan Pөlşə və Rumanьjada şoralarqa qarşь uruş tajjarlьqь toqrьsьdaqь xabarqa toxtab jazadь: „Hazьrda Pөlşə və Rumanьjanь Avrupada uruş qavqalarь kөtərib өz hykymətlərinin məvçydijətini xavfqa salaturqan xajalcь sanajdьlar.

„Qlas Narөda" sorajdь: "baş vəzir Slavek bundaj zərərli avazalarnь rəsmii rəvişdə rəd qьlьb өz prygrəmməsini kөrsətsin".

Iş taşlaqan temir jolcьlar pojьzd hərəkətini toxtatadьrlar

LONDON, 7 əprel. 8 həftədən beri iş taşlaqan Hindьstan jarьm aral temir jol işciləri, tələbləri ornьqa keltirilməgəncə işgə kirişməslikgə qarar berib, tinc qarşьlьq kөrsətə başladьlar. Temir jol mə'myrijəti işcilərnin tələblərini qabul qьlmaj, başqa işcilərni işgə alьşqa tьrьşadь və işcilərgə hatta jənvər ycyn mahana berməjdi. Işcilərnin ustaxanalarьdaqь jolnьn tosьş ycyn qьlqan tinc qarşьlьqlarьqa pəlisə qattьq qarşь turadь.

Bombajda iş taşlaqan temir jolcьlarnьn bir tədə fьdaьlarь jəkşənbə kyni temir jol bojьda qьzьl bajraq kөtərib pojьzdnь toxtatьşqa tьrьşdьrlar. Tədə pojьzdqa taş atdь. 19 tə iş taşlavcь qolqa alьnьb 6 təsi qamaqqa hykym qьlьndь.

Jarьm jьlqaqьnatь ekən

LONDON, 7 əpril. Deniz quralsьzlanьş kөnferensijəsinin axvalь ymidsiz bolqanьdan, Frənsijə, Etalьja və Amrьqa delegətləri Londondan ketişgə tajjarlanmaqdalar. Məkdənəld və Hendersən bu axvaldan сьqьşqa jol tapьş maqsadьda Вrьan bilən kerişdilər. Bundan kejin Вrьan telefon arqalь Parьz bilən sөzləşib, kөnferensijənin axvalьnь ymidsiz ь'lan qьldь.

Estəmson, Grəndinin kөnferensijəni tarqatьb, jarьm jьldan kejin jənə caqьrьş xaqьda kərgizgən təklifigə tarafdarlьq qьladь.

zərər kynəndələr

MƏSKƏV, 7 əprel. Jollar kəmisərliginin əppəratini tazalaь mərkəzii kəmisijəsi temir jol naqlьjatьdan kəttə mutaxasьslar sanalqan 27 kişi сьqardь. Nerkөf, Nixavskii, Erevkө, Panafidin və Dimitrəf birinci kətigərijə bilən işdən сьqarьldь. Bular işləri caqьda işci mənfəatiga zərər berib turqanlar, Bular zərər kynəndələrnin сьnaьь işlərini bilsələr həm bastьrьb turqanlar

Semipalatinskdə paxta ekiş

TAŞKƏNT, 9 əprel (өz şy'bəmizdən). Semipalatinsk өkrygnin çənbyii rajonlarьda bu jьl paxta ekilib teçribə qьlьnьb kөrilədi. Semipalatinsk teşkilatlarь başpaxtaqomdan uruqlьq matьrьjal soradьlar. Tələb qabul qьlьnьb şaşьlьş rəvişdə uruqlьq jubarьldь.

Qьzьllar xoqavnь aldьlar

ŞANXAJ, 7 əprel. Qьzьl tөdələr Sьzansььnin şьmalьda Pajan kөlinin jaqьnda uruş tamanьdan çydə qulaj bolqan mavqь'ь xoqav alьndь.

Kemə botsmanlarь (qulavuzlar) iş taşlaqanь səbəbli Sьzansььnin juqarь tamanьda 18 tə cet el kemәsi Xanqav bilən Cənkin arasьda qatnasnь toqtatmaqda.

Farqanada paxtanь şərtləş syr'əti boş

QOQƏN, 8 əprel. (өz muxbьrьmьzdan). 6-ncь əprelgəcə 133.905 hektər jeri bolqan 126.027 xoçalьq, 372 tə kөlxoz, şərtləndi. Şərtləş planьnьn 86 pərəsəntini təşkil qьladь. Qudaş planьnь 97,7 prəsənt, Altь Ərьq 937 prəsənt bəçərdi. Buvajda 78,7, Farqana 80, Marqьlan 81,4 prəsənt bəçərib kejində qaldь. Başqa rajonlar 83 dən 92 prəsəntgə cə bəçərdilər. Belgilengən myddətdə Farqana өkrygi planь tygəl bəçərəlməjturqanqa oxşajdь.

fьrqa xajatь

فرقا ماعاریفی مەسئەلەلەری

ئوقوش یىلىنىڭ یەكونلەرىنى یىغایىق — قشلاقدا فرقا كەتتە دیدەتلەرىنىڭ نەزەرى بىلىمىنى كوتەرەیىك — ئشچىلەردەن تارغیباتچى مایالارییتشدىرشغا دىققات قىلایىق — لینین ئوقوش تیردمیگە حازرلق كورەیىك

لەری ئوچون تەشكیل قىلىناجاق فرقا سیاسى مەكتەبلەری، توگەرەكلەرىگە فاقات فرقا كەندیدەتلەرىنى تارتىب- فىنا قانائات قیلب قالماسدان، فر- قاسز فاعالىلاردان تارتش مەسئەلە- سىگە هەم ئەهەممىیەت بیرشلەری

فرقا ماعاریفىنى یەكونلەش تەرتىبلەری

فرقا ماعاریفى شاخابچالاری قشلاق دایرالارىدا برنچى ئەپریلدە وە شەهەر دایرالارىدا ئىپسە، 15نچى

ئوزكومفرقا مەركەزقومى بۇخارا ئوكروگدەگى ئىكىن كەمپەندیەسى وە كولخوزچلق حەرەكەتى حاقدا

ئىكىن كەمپەندیەسىنى ئوتكەزشوە كولخوزلاشدىرش ئشلەرى توغرسىدا بۇخارا تەشكیلاتى تاماندان قىلىنغان داقلادنى ئىشىتىب، ئوزكومفرقا مەركەزقومىنىڭ ئجرائىیابیوراسى قۇیىداغىلارنى

تەئكید قىلادى:

1. بۇخارا تەشكیلاتىنىڭ كول- خوزچلق قورىلشى بابىداغى ئش- لەرىدە جىددى كەمچىلكلەر وە خاتا- لار سادىر بولغان وە فرقا یولى بۇ- زۇلغان، چۇنانچى:

ئا) ۋ. ك. پ. (ب) مەركەزقومى وە ئوزكومفرقا مەركەزقومى تاماندان كولخوزچلق قورىلشىنىڭ ئختیارى ئىكەنى توغرسىدا بىرلگەن یول- یورۇقلار جۇدە قوپال رەوشدە بۇ- زۇلغان؛ دىهقانلارنى كولخوزغا تار-

ئورتا دىهقان عاممەسىدان ئاجرالىب قالغانلار؛ ئۇلارداغى ئاحۋال روحیا وە ئۇلار ئاراسىداغى هەر خىل جارا- یانلار یىتەرلىك دەرەجەدە حسابغا ئالىنماغان؛ ئورتا دىهقانلار ئاراسىدا ئىكىلەنش پەیدا بولغان؛ مۇشتۇم- زورلاردا، سیاسى فاعالىیات كۇ- چەیگەن؛ تۇزۇلگەن كولخوزلار خوجالىق وە تەشكیلات تاماندان یاخشى مۇس- تەحكەملەنمەگەنلەر؛ بۇلار هەممەسى عەمەلدە، كولخوزلاردان كوبلەب چیقش

رەدى، هەمدە ئوكرۇگقومىغا وە بۇ- تۇن بوخارا فرقا تەشكیلاتىگە قۇیى- داغىلارنى تەكلیف قىلادى:

1. فرقانىڭ كولخوزچلق حەرەكەتى وغرىسىدا تۇتقان یولىنى بۇتۇن تەشكیلاتقا ئوقدىرش، كولخوزچلق قۇرىلشىدا وە سایلاو حۇقوقىدان ماحرۇم قىلىو ئشلەرىدە سادىر بولغان خاتالارنى قاتعیان تۇزەتش، فرقا یولىنىڭ بۇزىلىشغا یول قویغان وە ئرز خاتالارنى بوینىغا ئالماغان

رىسىدا قىلىنغان زەیەفكەلەرنى پوە- تەلىك بىلەن تیكشىرتدىرش؛

4. یەككە خوجالقلارغا دىققاتنى كۆچەیتىرش مەسئەلەسىدە قانعى ئوزگەرشكە مۇوافاق بولش.

مۇشتۇمزولقنى بىتىرش بیكار قىلىنغانى نەتىجەسىدە، بۇخارادا غى بر قانچا تەشكیلاتلارنىڭ ئشىدە مۇش- تۇمزورنىڭ كىشى كۆچىدەن فایدالا- نشغا قاراتىلغان حەرەكەتلەرىنى چیك- لەش وەزىفەسى بۇنۇنلەی ئونۇتىلب

تاسىدا فرقا ئشىنى كوچەیتىرش، كولخوزلارنى مۇشتۇمزورلاردان ۋە یات عۇنسورلەردەن تازالاش، تەش- كىلات ئىچىدەگى ئشلەرنى ۋە كە- درلەر ئورتاسىدا یۇرتىلە تۇرغان ئىشلەرنى كوچەیتىرش مەسئەلە- لەری یۇزەسىدەن) بوخارا فرقا تەشكیلاتىدە قانىقترماسلىق دەرەجەدە ئشلەب چىقلغانىنى كورسەتەدى وە ئوكرۇگ فرقا قومیتاسىغا بو كەمچى- لىكلەرنى تۆزەتش ئوچون جارا

…

Şox cьrcьq darjasь, əvçi kəkləm işi qьzqьnlaşqan dəmlərdə jьl sajьn taşьв, dьjqanlarnьavara qьladь. Şyniŋ ycyŋ, hykymət unьməhkəmləş cara-larьnь kөrəjatьr.

SURATDA: Cьrcьq вojь-da taş məjdələj turqan ma-şьna.

كوروكدەن خاباولاری یوق

عالى پىداگوگیە ئەكەدىمیەسىدە 60 كىشى ئوقۇیدى. بۇلاردان 400 ...سى م. ئ. ك. نىڭ برنچى ئاش- ...اناسىدا ئاۋقاتلانادى، لىكن، ئىج-

تماعى ئاۋقاتلانش كوروگى توغ- رىسىدا پىد ئەكەدىمیەدەگىلەر خا- بارسىزدرلار.

…

یول - یورۇق بەعزى تەشكیلاتلار وە بر قانچا خادىملار تاماندان ئعتیبارسز قالدىرلغان، شۇ بىلەن برگە ئوكرۇگ فرقوم وە بر قانچا مەحەللى فرقا تەشكیلاتلارى بەترەك - كەمباغال وە

„QUTULUŞ"

ئرقامزنىڭ ساف ۋە توغرى سیا- ساتى بىلەن كوب ئشلەرىمزدە كەتتە - كەتتە مۇوافاقیاتلارغا ئیرىش- مەكدەمز. جۇملەدەن، مىللى جۇم- هۇریەتلەر تۇزىلب، ئۇ جۇمهۇرى- یەتلەردە یاشاغوچى مەیدە مىللەت- لەر ئاراسىدا هەم ئەنچەگىنە ئشلەر قىلىندى. مەلەسەن، ئوزبەكستانداغى

…

Ekin çəbhəsidə

BƏ'ZI ÇAJLARDA PAXTA EKIŞ BAŞLANdь. LEKIN KƏB ÇAJLAR, HƏLI JER HƏJDƏŞ IŞLƏRINI HƏM TYZIK JOLQA SALЬB ALALMADЬLAR

ئەگرەكومپلیكس بۇزیلش ئالدیدا

ئۆیلانغان 20 مڭ هیكتەردەن دەرەك یوق

قوقان (ئوز مـخبرمزدان). فارغانا ئوكرۇگدە بۇ یل 20 مڭ هیكتەر ییرگە ئەگرەكومپلیكس‌ئوتكەزش ئۆیلانسا هەم، شۇ كۇنگەچە دەرەگی یوق.

مەسەلەن، قۇۋا رایوندا 10مڭ هیكتەر، باغدادا 5 مڭ، وقان 3مڭ، چوست ـ پاپ رایوندا 2 مڭ هیكتەر ئەگرەكومپلیكس سالندشی لازم بولب، بۇ رایونلارغا 206 مڭ تۇننا ئوغۇت ماددالاری، ئاۋرۇپاچا ئاسبابلاری یتكرزلدی. ئەگرەنوم كۇچلەری بیلەن تەئمین قلندی.

شۇندای بولسا هەم، كولخوز وە ئایرم پاختاكارلار بیلەن ئەگرەكومپلیكسكە شەرتنامالار تۇزشدەن مەعلۇمات یوق. بۇ حاقدا یاخشی تۇشندرلمەگەندەن پاختاكارلار ئەگرەكومپلیكسنی ئاگاه بولغان ئیمەسلەر. بەعزی كولخوزلار تاماندان ئەگرەكومپلیكسكە قارشلق هەم كـورلـمەكدە.

قوقان رایوندا ئەگرەكومپلیكس ییرلەرنی ئاماچ بیلەن هـەیدەش داۋام قلماقدا. بۇ ئیسە مۇعاهەدەگە خلافدر. ئكنچی تاماندان شەرتنامانڭ بەعزی ماددالارنی مۇشتۇمزورلار ئوز ئفۋالارغا ئاساس قلب ئالدلار. شۇنڭ ئارقاسدا ئەگرەكومپلیكس مەسئەلەسی ئاغرلاشب قالدی.

ئەگەر رایون «كولخوزوە پاختا» سایوزلاری یاقن كۇنلەردە جددی حەرەكەت قلماسالار، ئەگرەكومپلیكس پلاننی بەجەرش خاوف‌ئاستدادر.

نەرپەی تەلەبنی قابول قلدی.

زەرەفشان ئوكرۇگنڭ نەرپەی رایوندا پاختانی شارتلاش توغرسدا تەلەب توپلاش پلانی بەجەرلدی. پاختا ئۆچۇن بونەك بیرش ئشی هەم توگەلدی.

باهاركارلق ئیكنلەری پلاننی بەجەرشدە شوبهە یوق. شەرتلەنگەن ییرلەرنڭ هـەممەسی ئیكلەدی. بىراق ئونومنی كوپەیتش ئۆچۇن كیرەك بولغان چارالار بەجەرلمەی تۇرادی. كوب قشلاقلاردا ییرلەرئاماچ بیلەن ئشلەنب، روس‌ئاماچلاربیكار یاتادی. حاتتائەگرەنومیە ساۋادسزلغنی توگەتگەن دیهقانلار وەئەگرەنومیە وەكللەری هـەم تۇرلی باهانالار بیلەن‌ئاۋروپاچا دیهقانچلق ئاسبابلاردان فایدالانمایدلار.

كولخوزلاردا دیهقانچلق ئاسبابلارنی ئشلەتش یاخشی بارادی.

فارغانا رایوندا ئیكش باشلاندی

فارغانا رایونداغی كولخوزلارنڭ كوبچلگی دەستلەبكی‌هەیدەشنی توگەتب، ئكنچی هەیدەشكە كرشدیلەر. ئیكش ئشلەری‌هەم باشلاندی.

ییر هەیدەش ئشلەری قزغنلاشمای یاتر

ترەكتورلەرنڭ ئشی كونتروالسز. ـ پلوگ بیلەن هەیدەشنڭ حسابی یوق. ـ دەلەدە قوش كەم. ـ بایلار مەجبور قلنمایدیلار.

قوقان (ئوز موخبرىمزدەن). فارغانا ئوكرۇگدە ترەكتورلەرنڭ ئشلەری قزیب كیتكەنی یوق. مەسەلەن 20ـ25 نچی مارتدا 2017 هیكتەر ییر هەیدەلب، پلان 10 پرەسەنت كەم بەجەرلدی. مارتنڭ كیینگی بیش كونی هەم كوزگە كورینەرلك ئش بیرمەدی. ئەپریلنڭ برنچی بیش كونددەن بویان مەعـلومات یـوق.

عومومەن ئاحباراتلار هەفتەـ10 كۇن كیچكب توپلانادی. ترەكترلەرنڭ ئشلەری كونترول ئاستغا ئالنماغان. یاقش ماتیریال‌لاری یتەرلی بولسا هەم، زەپەس قسملاری كەمدر.

ئوكروگدە پلوگ بیلەن هەیدەلەیاتقان ییرنڭ حسابنی بلوچی یوق. پاختا سایوز حساب یورگزمەیدی. كولخوزلاردا مال ئاوقاتی ییتشمەیدی. ئش ماللاری هەم كەملك قلنغاندان، بر كولخوزنڭ ییرنی هەیدەب بولش ئۆچۇن بر ئایدان ئارتق واقت تەلەب قلنادی. یەككە خوجالقلارنڭ قوشلاری دەلەدە كەم كورنەدی.

بای خوجالقلار پاختاپرەگرەممنی بەجەرشكە مەجبور قلنمایدیـلار. چۇنانچی قوداش رایوندا بتتە هەم بای خوجالق شەرتلەنـگەن یوق. راشیدان رایوندا بر بای خوجالق، باغدادا 15 خوجالق شەرتـلەندی، حالاس. بۇتۇن ئوكرۇگدە 703 قولاق روزغارلاری شەرتلەنب (بونەكسز)، ییرلەری 1333 هیكتەر، بیرشلەری تیگش پاختالاری 1658 تۇننادر.

بو راقاملار بای خوجالقلارنی مەجبور قلش ئشلەرینڭ‌ۋشلـغنی كورسەتەدی. راشیدان، قوداش رایونلاری بو مەسئەلەدە موراساچلق كورسەتمەكدەلەر.

ییر هەیدەشنڭ حازرغی سورعەتی تیزلەتلمەسە، پاختا پلاننی بەجەرش خاوفلدر

فارغانادان سیگنال

پاختا مایدانلارینڭ هەیدەلشی جۇدە سۇست. ئش ماللاری ییتشمەیدی. ترەكترلەر كەم. باغداد، ریشتان دەلەلەریگە قوش چققان ئیمەس. سای بویی شركەتندە 315تە پلوگ بیكەر یاتماقدا. مۇشتۇمزورلار مەجبور قلنمایدر

قوقان (ئوزموخبرىمزدەن) فارغانا ئوكروگدە پاختا مایدانلارینڭ هەیدەلشی جـۇدە سۇست بارا یـاتر. جەممی 311تە ترەكتور بولب، برنچی ئەپریلگەچە 2718 هیكتەر ییر هەیدەلدی. ئوندەن كیینگی 5 كۇندە یەنە شونچا هەیدەلدی، دیب حساب قلساق هەم، عومومی مـایـدانـنڭ (160 مڭ هیكتەر پاختا) 4ـ5پرەسەنتندەن ئاشمایدر.

رایونلار جۇدە كەم حەرەكەتدەلەر. مەسەلەن، قوقان رایوندا15مڭ هیكتەر پاختادان 15 پرەسەنت ییر هەیدەلدی، ماشنا ـ ترەكتور ئستەنسەلەری بولغان باغداد وە قوۋا رایونلاریدا هەم ئشلەر قاناعاتلانورلق ئیمەس.

باغداد رایونینڭ ترەكترچلەری ییرنی یامان هەیدەیدرلەر. كولخوز وە ئایرم پاختاكارلاردان شكایەتلەر تۇشمەكدە. مارغلان رایونینڭ ترەكترلەری كوب واقت بیكەر تورادرلار.

باغداد وە ریشتان رایونلاریدا پلوگ بیلەن هەیدەۋچی ئایرم خوجالقلار كورلمەیدی. بو رایونلارنڭ ییرلەری هەلی قوزغاتلماسدان، قول تیگمەسدەن یاتادر.

بایلار وە مۇشتۇمزور خوجالقلار ییرلەرینی ئیكشگە مەجبور قلنمایدرلار. چۇنانچی، نەیمەنچی پـاختا شركەتی ئیكن كـومیسیەنڭ بـو حاقداغی قارارلاریغا قارشلق كورسەتمەكدە. قوۋا رایوندا فاقات 5تـە بای خوجالق شەرتناما قلدی. مارغلان رایوندا بـایلار ییرلەرینی ئەكە ـ ئوكەلەریگە بیرب، ئوزلەری ئیكشدەن باش تارتادرلار. بو حاقدا شركەتلەر، رایون ئیكن كومیسیەلەری مۇراسا‌سازلق بیلەن ئاۋارالار.

كولخوزلارنڭ ئاحۋاللاری هـەم جایدا ئیمەس. «پاختاكار» كولخوزی 40 هیكتەر ییرنی هەیدەتش‌ئۆچۇن ترەكترگە زەیەفكە بیرسە هەم، ترەكترلەردەن دەرەك یوق. ئوزینڭ‌ماللاری ییتشمەیدی، مال ئاۋقاتلاری یـوق دیەرلك.

ئاۋروپا قورالاری رایونلارغایتیب بارسا هەم، ئایرم خوجالقلارغا تارقاتلمادی. چۇنانچی، سای بـویی وە نارکیمت (قوۋا رایونی) پاختا سارایلاریدا 315تە پلوگ، 121 سیـەلكە بیكەر یاتادر. مارغلان‌رایونی ئاۋرۇپاچا ئاسبابلارنی فات 46 پرەسەنتگەنە تارقاتدی. تارقاتلغان‌پلوگلەر بیلەن ئشلەشكە ئۇرگەتمەسلك، ئاتلارنی كونكەرمەسلك ئارقاسدا، پلوگلەر بیكەر یاتادی. پاوگ‌ئورنغا ئاماچ بیلەن بیر بۇزش حادیسالاریغا هەم بولوقش مۇمكن.

قشلاق ئیكن كـومیسیەلەری سیر حەرەكەت ئیمەسلەر. قـوداش جامعاسنڭ ئیكن كومیسیە ئاعزالاری، مەچتدە ۋە چایخانادا ئولتردرلار، قشلاق شوراسی قانچا پاختا ئیكشدەن خـابارسز. شالی پایالار پاختا مایدانلاریغا ئەیلەنترلمەیدی. ئانخانالاردان گوڭ دەلەگە چقارلغان ئیمەس.

قسقاسی، فارغانا ئـوكروگیدە ییر هەیدەش عامماۋی تۇس ئالغانی یوق. كەمباغاللارغا یاردام ئۇیۇشـدیرلماغان. بو ئـاحوال یەنە داۋام قلسا، شو ۋاقتدا ئالدی ئـالنماسا، پاختا پلاننی بەجەرش قـورقنچ ئەچكە چومۇب قالادر. ر. چ.

ساقخوزلاردا تاییارلق قاندای بولدی؟

تاشكەنت (ئوز شۆعبەمزدەن). یاقندا ئورتا ئاسیا كەسەبەلەر بیوراسی ساۋخوزلارنڭ ئیكن كەمپەنیەسگە قاندای تاییارلانغانلقلاری حاقدا پاختا وە غاللا ساۋخوزلاری مەركەزلەرینڭ داقلادلارنی تیڭلادی.

ساۋخوزلاردا ئیكن پلانلاری جۇدە سوك تاییارلانغان. بۇ پلانلاردان ئشچیلەر بیخابار. ساۋخوزلار كولخوزلارغا یاردام كورسەتمەیدیلەر. بەعزی ساۋخوزلاردا هەلی ییر تۇزلشی ئوتكەزلمەگەن.

پاختاچلق ساۋخوزلاری ترەكترلەر، زەپەس قسملار، یاقوئاشیاسی وە ترەكتر مایلاری بیلەن‌تولا تەئمین قلنغان ئیمەسلەر. دیهقانچلق ئاسبابلارنی تۇزەتش‌جۇدە سیكن كیتە یاتر.

ساۋخوزلارداغـی ئشچیلەر وە ترەكتر قورسلاردا ئوقوچیلار ئورتاسدا یاراماس شاحسلار كوب. بو ئشچیلەر ئورتاسدا ییرلیلەر جۇدە كەم.

ساۋخوزلاردا باقچاچلق وەسوت فیرمەلەری یوق. كوپیرەتسیەنڭ ساۋخوز ئشچیلەرنی ئاۋقات‌نەرسەلەری بیلەن تەئمین قلشی قانائاتلانورلق ئیمەس.

ئورتا ئاسیا كەسەبەلەر بیوراسی ساۋخوز مەركەزلەریگە ئشلەب چقارش پلانلارنی ئشچیلەر ئورتاسدا مۇزاكەرە قلب، 2 هەفتە ئچدە رەسمیلەشدرشنی تەكلیف قلدی.

ساۋخوزلار شاشلش رەوشدە ترەكترلەر، زەپەس قسملار، یاقو ماتیریاللاری وەمای بیلەن تەئمین قلنشلاری لازم. كەسەبە سایوزلاری بۇ ساحادا تیمر وە سۇۋ یۇللاریغا یاردام كورسەتشكە مەجبورلەر. ساۋخوزلارنی ئوغوت‌وە ئۇرۇغلق بیلەن تەئمین قلش ئۆچـۇن شاشلش چارالار كورلشی لازم.

ئورتا ئاسیا كەسەبەلەربیوراسی پاختائارال وە بایـاۋۇت ساۋخوزلاردا 100 مڭ پۇت پاختانڭ قار تەگیدە قالب كیتكەننی كورسەتب، ر. ك. ئی. وەكالەتی وە باشپاختاقومدان عایبدارلارنی جاۋابگە تارتشنی تەلەب قلدی.

جومهوریەت كەسەبە شورالاری زىراعات كەمیسەرلكلەرگە مۇراجاعات قلب، ساۋخوزلاردا ییر تۇزلشی ئشلەرنی دەرەۋ توگەتشنی تەلەب قلشلاری لازم.

قشلاق خوجالق ئشچیلەری سایوزنڭ جۇمهوریەت مەركەزلەری وە مەتلوبات كوپیرەتسیەسی ساۋخوز ئشچیلەرنی ئاۋقات نەرسەلەری وە ساناعات ماللاری بیلەن تولا تەئمین قلش ئۆچۇن شاشلش چارالاركورشكە مەجبوردرلەر.

ساۋخوزلارداغی هەممە ئشچیلەرگە كوكلەم ئیكن پلاننی تولا بەجەرش ئۆچۇن دەرەۋ سەفەربەرلك ئعلان قلش تەكلیف ئیتلدی.

KOLXOZLARNЬ təşkilat və xoçalьq çihətidən mystəhkəmləş caralarь toqrьsьda

өzbekistan ьçtьma'ьь şoralar çymhyrijəti mərkəzi ekin komisijəsinin QARARЬ

6 ئەپرل 1930 نچی یل سان 64 سامارقاند.

1. تەشكلی خزمات كورسەتش بابیدا

1. ئوز ئاعزالاری ئچدە تەجربەلی ئشچیلەر بولماغان كولخوزلاردا محنەتنی تەشكل قلشنی وە حسابچلق ئشلەرنی یاخشیلاش ماقسادیدا، مەركەزی وە ئوكرۇگ مۇئەسسەسەلەری‌تاماندان ئیكن كەمپەنیەسگە موبلزەتسیە قلنغانلار جۇملەسدەن مەزكور كولخوزلاردا دائما ئشلەش ئۆچۇن ئشچیلەربیركتیرش زەرۇر تاپلادی.

ئوكرۇگ ئیكن كومسیەلەرگە كولخوزلاردا دائما ئشلەش ئۆچۇن قالدیرش، زەرۇر كورلگەن مەركەزی وە ئوكرۇگ تەشكلاتلاری ئشچیلەرنڭ رویحاتلارنی سۇۋلی رایونلار ئۆچۇن برنچی، مای وە سۇۋسز رایونلار ئۆچۇن 15 نچی ئەپریلگەچە مەركەزی ئیكن كومسیەسگە تاقدیم قلش تاپشرلادی.

ئوكرۇگ ئیكن كومسیەلەرگە ئوكرۇگ تەشكلاتلارنڭ حازرغی پەیتدە ئیكن كەمپەنیەسدە ئشلەمەكدە بولغان ئشچیلەری جۇملەسدەن ئیڭ یاخشی ئشچیلەرنی كولخوزلاردا دائما ئشلەش ئۆچۇن بیركتیرش تەكلیف قلنادی. بۇ وەزیفە هەم یوقاردا كورسەتلگەن مۇددەتلەرگەچە بەجەرلمەگی لازم.

ییر ئشلەری خالق كومسەرلگگە: ئا) مەنفەعەتدار دەۋلەت وە كوپیرەتیف تەشكلاتلاری بیلەن برگەلەشب ئەگرە وە تیخنكە ماياللارنی قایتادان تاقسملاش، بۇ وەزیفەنی بەجەرش ۋاقتدا ئایریم‌گۆرۇپپە وە كولخوزلارنی برنچی‌نەۋبەتدە تەئمینلەشنی كوزدە تۇتوش هەمدە،

ب) یاپپاسغا كوللیكتیفلەش، ماشنا ـ ئات ئستەنسەلەری وە عامماۋی تەرتیبدە كوللیكتیفلەش رایونلارنڭ رایون ئەپپەرەتلەرنی، شۇنڭدەك مەزكور رایونلارداغی‌قشلاق شورالارنڭ ئەپپەرەتلەرنی ئیكن كەمپەنیەسگە موبلزەتسیە قلنغان ئشچیلەر حسابیغا مۇستەحكەملەش توغرسدا برنچی مایغاچا مەركەزی ئیكن كومسیەسگە ئانق تەكلیف كرگزش تەكلیف قلنادی.

2. سایوزلار سایوزیغا وە كولخوزلار مەركەزگە كولخوزلاردا دائما ئشلەگوچی هەمدە ئیكن كەمپەنیەسگە موبلزەتسیە قلنغان‌حساب ئشچیلەردەن فایدالانشنی ئككی هەفتە مۇددەت ئچدە تیكشرش یۇكلەنەدی. شو تیكشرشگە ئاساسان، ییرنڭ كولخوزلارغا بیۋاستا وە مەیدە كولخوزلارنڭ بر نیچەسگە بیرلكدە خزمات كورسەتشنی كوزدە تۇتوب، كولخوزلارنڭ حساب ئشچیلەرگە بولغان قوشمچا ئحتیاجلارنی ئنزهار ئیتش هەمدە ئیكن كەمپەنیەسی ئۆچۇن موبلزەتسیە قلنغانلارنی‌دائمی‌ئشكە بیركتیرش یولی بیلەن بۇ ئحتیاجلارنی قاپلاش ئمكانیەتلەرنی بەلگیلەش لازم.

II. كولخوزلارنڭ سۇۋلی ییرلەرنی ئوزلەشتیرشنی تەئمینلەش یۇزەسدەن

3. كوپ كولخوزلاردا حایۋان ئاۋقاتلارنڭ یەتشمەسلگی ئیكن پلاننڭ بەجەرلشنی تەهدید ئاستدا قالدیرغاننی تەئكدلەش بیلەن برگە، ساۋدا ئشلەری خالق كومسەرلگی وە پاختا كوپیرەتسیەسگە كولخوزلارنی زەرۇر حایۋان ئاۋقاتلاری بیلەن تەئمینلەش تەكلیف قلنادی. بۇ ئاۋقاتلار ئەپرل ئاییدا بیرلب، ئۇلار ئۆچۇن تیگشلی پۇلنڭ 50 پرەسەنتی برنچی بونەك بیرگەن چاقدا وە قالغان 50 پرەسەنتی ئككنچی بونەك بیرگەن چاقدا ئوشلانب قالنسن.

ئەگەردە برنچی بونەك بیرلب قویلغان بولسا، یوقاریدا كورسەتلگەن پۇلنڭ 50 پرەسەنتنی كولخوزلار ناقد پۇل بیلەن تولایدیلار.

4. ئاتسز، كەم ئاتلی وە ئاسبابسز كولخوزلارنڭ ییرلەرنی هایداشنی تەئمینلەش ماقسادیدا، ئوكرۇگ ئیكن كومسیەلەرگە هەر بیش كۇندە بر مەرتەبە (یەعنی 4 كۇن ئوتب 5 نچی كۇندە) كولخوزلارنڭ ییرلەرنی هایداش ئۆچۇن مۇشتۇمزور خوجالقلارنڭ جانلی وە جانسز ئاسبابلاردان بیپۇل فایدالانش تەكلیف قلنادی.

مۇشتۇمزورلارنڭ ییرلەری هایدالب بولغاندان كیین، ئۇلارنڭ بارلق ئاسبابلاری كولخوزلارنڭ ییرلەرنی هایداش ئۆچۇن بیپۇل ئشلەتلشلەری لازم.

5. تارتش كۇچلەری یەتەرلك بولب ئوزلەرنڭ ئستحسالات ـ ئیكن پلانلارنی بەجەرگەن كولخوزلار ئوزلەریگە یاقن بولغان ئاتسز وە كەم ئاتلی كولخوزلارنڭ ییرلەرنی بیپۇل وە پۇل بیرەۋەرگە (ئوزلەریگە تۇشكەن باها یۇزەسدەن) هایداب بیرش ئشنی تەشكل قلادیلار. كولخوزلار تامادان پۇللی وە پولسز یاردام كورسەتش تەرتیبی ـ تیگشلی ئوكرۇگ ئیكن كومسیەلەری وە كولخوز تەشكلاتلاری تاماندان بەلگیلەنەدی.

6. ماشنا ـ ئات ئستەنسەلەری، پاختا زاۋودلاری، سوفخوزلار، ماشنا ـ ئجەرە پونكتلەری وە ماخسوس مۇئەسسەسەلەر (تەجربە ئستەنسەلەری، سیمخوزلار وە باشقالار) ئوز رایونلارداغی كولخوزلارنی زەرۇر بولغان تیخنكە، ئەگرەنومیە وە تەشكلی یاردام (ترەكتر، جانلی تارتش كۇچلەری، قورالار، ئاسبابلار وە باشقالار) بیلەن تەئمینلەشگە مەجبور قلنادیلار.

III. كولخوزلارداغی كەمباغال وە بەترەكلەرنی مەتلوبات كریدتی بیلەن تەئمینلەش بابیدا

7. كولخوزلاردا كەمباغـال وە بەترەكلەرنڭ سانی كوپەیگەنلگنی نازارغا ئالب، حاسلاتنی ئوتكەزش ۋاقتدا تولاش شارتی بیلەن كولخوزلارغا قسقا مۇددەتلی مەتلوبات كریدتی بیرش تەشكل قلنادی.

پاختاكار كولخوزلارغا بر ۋاقتدا بیرش ئۆچۇن مەتلوبات كریدتنڭ مقداری بر ملیون بیر یۇز مڭ سوم بەلگیلەنب، بو كریدت پاختا ئۆچۇن بونەك بیرش دەستمایالاری حسابیدان بیرلەدی

باهاركار كولخوزلار ئۆچۇن مەتلوبات كریدتی 250 مڭ سوم مقداریدا بەلگیلەنەدی.

8. كریدتلەرنی ئوكرۇگلەرگە تاقسملاش قویداغچا تاسدقلانادی.

ئوكرۇگلەر	پاختاكار كولخوزلار ئۆچۇن مڭ سوم حسابیدا	باهاركار كولخوزلار ئۆچۇن مڭ سوم حسابیدا	هەممەسی
ئەنجەن	215,0	—	215
فارغانا	235,0	—	235
تاشكەنت	125,0	—	163
سامارقاند	85,0	120	205
زەرەفشان	85,0	17	102
بۇخارا	100,0	—	110
قاشقا داریا	25,0	37	62
سۇرخان داریا	120,0	38	158
خارازم	90,0	—	90
قازاق ـ قارا قالپاق رایونی	10,0	—	10
هەممەسی	1100,0	250	1350

9. كریدتلەر فاقات ناتورا (مال) بیلەن یەعنی: 1) برنچ، ماش، 2) چای، 3) مای وە 4) كر سابۇنی كەبی ماللار بیلەنگنە بیرلەدی.

بر خوجالقغا بیرلەتورغان كریدیت نورماسی (مقداری) پاختاكار كولخوزلاردا 9دان 12 سومغاچا وە باهاریكار كولخوزلاردا 8دەن 10 سومغاچا بەلگیلەنەدی.

ئوكرۇگلەرگە هەر بر رایون ئۆچۇن مەزكۇر نورمالاردان برسنی بەلگیلەش حوقوقی بیرلەدی. پاختاكار كولخوزلارغا كریدت 15نچی ئەپرلدەن 15 نچی سینتەبرگەچە مۇددەت بیلەن بیرلب، 15 نچی مارتدان 15 نچی مایغا قادار (یەعنی ئككنچی بونەك بیرش مۇددەتدە) كریدت بیرش بر ئایغا توختاتلادی.

باهاركار كولخوزلار ئۆچۇن كریدت 15 نچی ئەپریلدەن 30 نچی ئیيونگەچە 3 یارم ئای مۇددەت بیلەن بیرلەدی.

10. بۇ كریدتدەن كولخوزنڭ بەترەك هەمدە ئات وە ئاسبابلاری بولماغان كەمباغال ئاعزالاری‌غنافایدالانادیلار. هەر بر كولخوزدا مەتلوبات كریدتگە مۇحتاج بولغان ئاعزالارنی تانلاش ئشی، مەزكورلەرنڭ رویخاتنی كولخوزداغی‌كەمباغاللار گۇرۇپپەسنڭ یغلشدا وە كولخوزنڭ ئداراسدا مۇزەكەرە قلش یولی بیلەن بەجەرلەدی. سوڭرا بۇ رویحات رایون پاختا سایوز یاكی رایون كولخوز سایوز تاماندان تاسدقلانادی.

ئوكرۇگ ئیكن كومسیەسی وە ئوكرۇگ پاختا سایوز 1930 نچی‌یل كوچیرلگەن كولخوزلارداغی مۇحتاج ئاعزالارنڭ ماتلوبات ئحتیاجلارنی برنچی نەۋبەتدە تەئمینلەشگە مەجبور قلنادیلار.

11. دەۋلەت بانكەسگە 8نچی ماددادا كورسەتلگەن مقدارلاردا: ئوزبەك پاختاسایوزپاختاحاسلاتنی ئوتكەزگەنگەچە وە خلیب سەنتەرغا (غاللا مەركەزگە) 30نچی ئیيولگەچە بولغان مۇددەتلەر بیلەن كریدیت ئاچش تاپشرلادی. مەتلوبات كوپیرەتسیەسی وە ئوزبەكتورگ، هەر ئون ـ بیش كۇندە بر مرتە بیرلگەن ماللار توغرسدا مەعلۇماتلار تاقدیم قلش یولی‌بیلەن، دەۋلەت بانكەسنڭ حسابات كەسەلەریدەن ئوزلەری بیرگەن ماللار ئۆچۇن پۇل ئالادیلار.

12. كولخوزنڭ بەترەك، ئاتسز وە ئاسبابسز ئاعزالارغا كریدیتگە غاللا بیرش ئشی ـ كولخوز ئداراسی تاماندان تاقسیم قلنادیتورغان رویخاتلاریۇزەسدەن‌بەجەرلب، غاللا باهاسنڭ یارمسی2نچی‌بونەكدەن (یەنی چاپقبونەگدەدن) وەقالمش یارمسی پاختا حاسلاتنی‌ئوتكەزگەن چاقدا تولانادی.

باهاركاررایونلارداكولخوزلارنڭ بەترەك، ئاتسز وە ئاسبابسز ئاعزالارغا غاللا گەرنس یغمی حسابیدان بیرلەدی.

ساۋدا ئشلەری خالق كومسەرلگگە باهاركار كولخوزلارداغی بەترەك وە كەمباغاللارغا كریدیت بیرش ئۆچۇن بار بولغان‌زەپەسدەن غاللا فۇندی بەلگیلەش تەكلیف قلنادی. سوڭرا ئۇ فوند گەرنس یغمی حسابیغا تكلەنشی لازم.

باهاركار كولخوزلارغا غاللا بیرش مۇددەتی 15 نچی ئەپرلگەچە بەلگیلەنەدی.

كولخوزنڭ بەترەك هەمدە ئات سز وەئاسبابسز كەمباغال ئاعزالارغا مەتلوبات كریدیتی (2نچی ماددا) وە غاللا كریدیتی ئولارنڭ كولخوزدا قلغان محنەتلەری ئۆچۇن حاق تولاش حسابیغا بیرلەدی. كولخوز ـ كوپیرەتیف تەشكلاتلاری وە پاختا كوپیرەتسیەسی بۇ توغریدا كولخوزلارنی ئاگاهلەنترشگە مەجبوردرلەر.

14. ییر ئشلەری خالق كومسەرلگی بیلەن ساۋدا ئشلەری خالق كومسەرلگگە قۇیداغی دەستۇرلەمەلەرنی تاسدقلاش تاپشرلادی:

1) مەتلوبات كریدتدەن كولخوز ئاعزالارنڭ فایدالانش تەرتیبی توغرسدا وە 2) ئوزبەكبرلەشو بیلەن پاختا كوپیرەتسیەسی ئورتاسدا حساب توگەتش تەرتیبی توغرسدا

15. دەۋلەت بانكەسگە ـ ئوز پاختا سایوز، خلیب سەنتر وە ئوزبەكتورگ بیلەن كیلشب ـ كولخوزلارنڭ مەتلوبات ئحتیاجلاری‌ئۆچۇن 8 نچی مادداداغی تەقسیماتغامۇوافق ئوكرۇگلەرگە تیزلكدە كریدتلەربەلگیلەش تەكلیف قلنادی.

بۇ قارارنڭ بەجەرلشی ئۆستدەن كۆزەتش ئورتاق مورۇزوفغا یۇكلەنەدی.

16. كولخوزلارنڭ بەترەك ـ ئاتسز وە ئەسبابسز كەمباغال ئاعزالارنی مەتلوبات كریدتگە مۇمكن قادار كوبرەك مقداردا تارتش ماقسادیدا، كولخوز ئاعزالارنڭ بۇگورۇهلەرگە كریدت بیرش ئۆچۇن یەنەدە بر ملیون سوم پۇل بەلگیلەش زەرۇر حسابلانادی.

بونڭ ئۆچۇن: ئا) قشلاق‌خوجالق بانكەسگە مەتلوبات كریدتی‌بیرش فوندیغا یەنەدە 250 مڭ سوم بەلگیلەش؛ ب) دەۋلەت بانكەسگە‌ئونڭ تاماندان ئەۋۋەل بیرلگەن 250 مڭ سومدان تاشقاری ئوزبەكبرلەشو وە ئوزبەكتورگ ئۆچۇن یەنەدە 250ملیون سوم ئارتدرش تەكلیف قلنادی. بۇ مابلاغ حسابیغا ئوزبەكبرلەشو وە ئوزبەكتورگ مەتلوبات كریدتی تەرتیبدە كولخوزلارغا مال ـ تاۋار بیرشلەری شەرت؛ ۋ) ئوز پاختا سایوزغاپاختا ئۆچۇن‌كوپیرەتیف قوشمچاسی (دوپلاتا) بیرش‌ماقسادیدا! ماخسوس فونددان 500 مڭ سوم ئاجرەتش تەكلیف قلنادی.

17. كولخوزلارداغی بەترەك ـ كەمباغال ئاعزالارنڭ مەتلوبات ئحتیاجلارنی كریدتلەش ماقسادیدا قوشمچا تەرتیبدە وە دەرحال بیلگیلەش ئۆچۇن ئیپەك حاسلاتنی شەرتلەشدەن قالغان مەبلەغلەر حسابیغا 290 مڭ‌سوم ئاجرەتش زەرۇر حسابلانادی

IV. محنەتكەشلەرنی قۇللقغا تۇشیرەتورغان بیدئەلەرنی توگەتش بابیدا

محنەتكەشلەرنی قۇللدقاتۇشیرەتۇرغان بیدئەلەرنی توگەتش توغرسدا تیزلك بیلەن قانۇن‌چیقارش زەرور تاپلادی.

ئوزبەكستان ئ. ش. ج. خالق كومیسەرلەری شوراسی، یانداغی تایبارگەرلك كومیسیەسگە بیش كۇن مۇددەت ئچدە محنەتكەشلەرنی قۇللدقا تۇشراتۇرغان بیدئەلەرنی توگەتش توغرسدا خالق كومیسەرلەری شوراسغا قانۇن لایحاسی كرگزش تەكلیف قلنادی.

«قزل ئوزبەكستان» وە «ئوزبەكستانسكەیە پراۋدا» گەزیتەلەرگە بۇ قانۇننی عامماﻻ شتىرش یولدا ماتبوعات سەحیفەلەریدە كیڭ كەمپەنیە ئاچش تاپشرلادی.

ییر ئشلەری خالق كومیسەرلگی بیلەن قشلاق خوجالق كوپیرەتسیەسنڭ سایوزلاری سایوزیغا ـ بۇ قانوننڭ مەعناسنی دیهقانلارغا تۇشۇنترەتۇرغان‌مۇراجاعاتناما لایحاسی ئشلەب چیقش هەمدە بۇ قانوننی قشلاق خالقغا، ئاینقسا كولخوز ئاعزالاری، قشلاق كەمباغاللاری وە بەترەكلەرگەتۇشۇنترشنی‌تەئمینلەش تاپشرلادی.

V. عۇمۇمی تەدبیرلەر بابیدا

سایوزلار سایوزیغا، ئوزبەككولخوز سەنترغا هەمدە بارچا كوپیرەتیف تەشكلاتلارغا ـ ییر ئشلەری خالق كومیسەرلگنڭ رەهبەرلگی ئاستدا ـ توگەتلگەن مۇشتۇمزور خوجالقلارنڭ مۇلكلەری، شۇنڭدەك قشلاق خوجالق كوپیرەتسیەسنڭ تۇرلی تەشكلاتلاردا گەمباغاللارنی كوپیرەتیفلەش وە كوللیكتیفلەش فوندلاری حسابیدان بەترەك وەكەمباغاللار ئۆچۇن كولخوزلارغا پەی بەدەللەری كرگزش توغرسدا ئتتفاق حۇكۇمەتی تاماندان‌چیقارلغان قارارلارنڭ بەجەرلشنی تیكشرش تاپشرلادی

ئشچی ـ دیهقان نازاراتی خالق كومیسەرلگگە شۇ قارارنڭ بەجەرلشنی تانلاش یولی بیلەن تیكشرب، ئەپرل ئاینڭ ئۆچۇنچی قسمدا تیكشرش نەتیجەلەرنی ئیشتش وەزیفەسی یۇكلەنەدی.

Taşkənt, işcilər şəhərcəsidə jaŋi salьna başlaqan ьmaratlar.

قاسمەچىلار سودىدا

ئىشچىگە-ئۆلمە، بایغا مەرھەمەت

تاشکەنت بایلاردان یۇسف‌بای‌ۋەچچە ئىسحاقجانئنىڭ قىلغان ئىشلەری ئاچىلا باشلادی. بۇ ئىشلەر جۇدە قىزىق بولىش بىلەن برگە، کوپ نەرسەگە ئورگەتەدی.

ئىسپکۆلەنت ئىسحاقجانئ برنیچە یىللار مابەیندە «کیشپرومتورگ» ئىداراسی ئۈچۈن ئىچەك تاییارلاب بیرب کێلەدی، بۇ تەشکیلاتنىڭ ئۇ-پالنامۆچىنىسى ۋیلچاك یۇسفجان‌بای بىلەن کێلىشىب، ئۇنىغا کوپ پۇل -ئاۋانس بیرەدی. بای دەستلەب ئالغان کەتتە مەبلەغىنىڭ حسابىنى تۆگەتمەسدەن، ۋیلچاك ئۇنىغا تاغن ئاۋانس بیرەدی. لێکن، یۇسفجاننىڭ قارزی کوپەیە یاتقاندىنی حساب-غا ئالمایدی. ۋیلچاكنىڭ «حۆرمەتی» شۇ دەرەجەگە یێتەدی، کی ئۇ باینىڭ ئۇ-زی ئۈچۈن ئالدرغان تیری ئاشلاغۇ-چی ئێکستىرەکتی ئۈچۈن 12 یارم مىڭ سوم بیرەدی. حالبۇکی بۇ نەر-سەنىڭ «کیشپرومتورگ» ئىشلەرىگە هېچبر عالاقاسی یوق ئێدی.

یۇسفجان حۆکۆمەت پۇلی حسا-بىدان ئۆی ۋە باغلار ساتىب ئالادی. نىهایات ئۇنىڭ قارزی 50 مىڭ سومغا یێتەدی ۋە ئۇستىگە ئالغان برقاتار مەجبۇریەتلەرنی بەجەرمەی قال-درادی.

بۇ واقعەدان سوك ۋیل-چاك شەهەردەن چىقماسلىق ت-وغرىسىدا تىلخات بیرب، ئۆزی قاچىب کێتەدی. یۇسفجان بولسا، سود ئىسکەمیەسىگە ئۆلتۆرادی. تاشکەنت ئوکرۆگ سودی 168 نچی ماددانىڭ 2 نچی قسمی بوینچا (دەۋلەت بىلەن تۆزۆل-گەن شەرتناما ئىجرەدەگی مەجبۇریەتنی ئەتەیی بەجەرمەگەن ئۈچۈن) ئاتشغا حۆکم قىلادی.

* *

مەنە شۇندای شارایت زەمینندە، تاشکەنت ئاقلاۋچیلار کوللیگیەسىنىڭ ئاعزاسی ئىسپرىدونف فایرات قىلا باشلایدی... حۆکم قىلىنغان یۇسفجان ئىسمىدەن شیکایات (کەسسەتسیە) عەریزەسی یازادی. عەریزەنی سامار-قاندغا یۇبارش بىلەن قانقمای عالی سودگە ئۇزی کێتەدی. یۇسفجاننىڭ ئۆیدەگىلەر ئ-ۇنىغا 700 سوم ئىش حاقی ۋە 800 سوم «چىقم» پۇل-ی کێلتىرب بیرەدىلەر. سوگغی ئاقچا قاسمىغا پارا قىلىب بیرىلىشی کوزدە تۇتۇلغان ئەلبەتتە.

سامارقاندا ئىسپرىدونف بر-یارم هەفتە تۇردی. شۇ مۇددەتنىڭ ئاخىریدا شیکایات عەریزەسی قارالب، ئاتىلش توغرىسىدا چىقارلغان حۆکم 8 یىللق قاماققا ئالماشدرلدی.

رەسمی حمایا بىلەن بر قاتاردا غایر رەسمی «حمایا» هەم حەرەکەت قىلدی. یۇسف بایۋەچچە تۇرمەدە یاتقان جایدا قاسمىققا خات یازب، شۇ خاتنی ئۇز قىزی سەلىمەگە تاپشرادی. خاتنی قاری مۇسابایف دیگەن کشی قاسمىققا یێتکزب بیرەدی.

بۇندان تاشقاری، تاشکەنت بای-لارنىڭ یاش ئەدۋەکەتی ۋە ئىلتد-ماسچىسی نەسریددین عەلىمق سەع-دۇللا یانغا کێلب، ئىکی کۆن مێهمان بولدی. کێین، تانش ۋە تانش بولماغانلار ئۇرتاسىدا، «یۇسف بایۋەچچەنی ئ-اتلشدان قۇتقازب قالدم» دیب ماختاندی.

* *

1928 نچی یىلی، بۇلتۇرغی ما-ندەقستکە مۇۋافق (بۇ نەرسە ئێندی ئێسلەرىگە تۆشکەن)، قاماق مۇددە-تىنی یارم قىلب قویدیلار. ئىسپ-رىدونف بۇندان کێین هەم توقتاو-سز ئىشلەیدی. یۇسف بایۋەچچەنی بۇتۇنلەی عەفۋ قىلش توغرىسىدا ئۇز، مەرکەزی ئىجراقومىغا عەریزە یازادی. دۇختۇر ۋە پرافیسسورلار بىلەن سوزلەشب... کەسەلىنىڭ قان-دایدر کەسەللەرىنی داۋالاش ئۈچۈن «سماشکو» ئىنستىتوتىگە کوچىرەدی، سوگرە، پرافیسسور ئىسلونم ۋە ئۇر-دیناتر دوقتور کوگان یوسف بای-ۋەچچەنی یۇرەك کەسەلىگە مۇبتەلا ۋە عەسەبی کەسەلی باشلانغان دیب تاپدیلار ۋە حۆکۆمەت پۇللارىنی یێگەن کشىنىڭ ئۇزاق ۋاقت ئۆیدە یاتب داۋالانشىنی تەوسیە قىلدیلار.

«فەن ئەهللەرىنىڭ ئاۋازی» یێردە یاتب قالمادی. یۇسفجان قاماق مۇد-دەتىنىڭ یارمىنی هەم تولغازمای، تاشکەنت قەماقخاناسىدان چىقب کێتدی...

* * *

— یۇسف بایۋەچچەنىڭ ئىشی کورىلشدەن سەل ئىلگەری - دێیدی گۆۋاه گیتیۆتسکوف، - تاشئوکرۆگ سودی ئاقچا ئۆندروچی (ئینکەس-سەتر) کراساۋتسیفنىڭ ئىشىنی قا-رادی. بۇ کشی یۇقارىغا چىقارلغان ئىشچىلەردەن بولب، 2 مىڭ سومنی ئىسراف قىلشدا عەیبلەنگەن ئێدی. عەیبدار سود ۋاقتىدا هیچ نەرسەنی یاشرمای، بۇتۇن ۋاقعانی ۋە سە-بەبلەرىنی کورسەتب بیردی.

بۇ کشی ئاتلشغا حۆکم قىلندی.

بۇ کشی هەم حۆکم ئۇستىدەن شە-کایات قىلدی.

. . . بیراق ئۇ قەسد بىلەن ئىس-راف قىلوچی بای بولمای، فاقات یولدان تایغان بر ئىشچی ئێدی. شۇ سەبەبلی حۆکم تاسدیق قىلنىب، بەجەرلدی.

کراساۋتسیفنىڭ قولىدا ئاۋانس پۇلدان هیچ نەرسە قالماغان ئێدی. ئەلبەتتە ئۇنی نە قاسمىق، نە ئىس-پیریدونف، نە غایری رەسمی ئىل-تماسچی عەلىمق ۋە نە «فەن ئار-بابلاری» یاقلامادىلار... ئىشچی ئۆلشگە مەحکوم ئێدی.

* * *

یۇسف بایۋەچچە ئىشىنىڭ سەبەب ۋە ۋەزعیەتىنی ئانقلاغان حالدا، سود عەیبدار ئىسپیریدونفدان سوراغ ئالب، بر مۆنچە تاخمنی تێرگەۋ ماتیر-یاللارىنی ئىعلان قىلادی.

ئىسپیریدونف گیرەجدەنلك ئىش-لەرىدە مۆتاخاسسس، بۇ ئىشلەردە ئۇ حۆکۆمەت تامانی سفەتىدە کورىنب، دایما بایلار مەنفەعەتىنی حمایا قىلادی. بۇ عەیبدار، تاخمنی سوراغ فەکتىگە ئۇز قولی بىلەن: «مۇدافا-عاچی هەممە ئىشلەردە، ئاینقسا سود تاماندان عالی جازا قارارى چیقارلغان ئىشلەردە هەر خىل یوللاردان فایدا-لانىشی کێرەك» دیب یازادی.

حاقىقاتان، ئىسپیریدونف بایلارنی مۇدافاغا قىلشدا هیچ قانادای ئۇ-یول ۋە یوللاردان تارتنمایدی.

نیکەلەی زاما نیداغی ئێسکی ئەدوەکەت ئىسپیریدونف، سوددا ئۇ-زىنىڭ جنایات ئىزلەرىنی یاشرش ئۈچۈن میوەسگە کێلگەن هەممەیال-غاننی ۋەیسیرەب بیردی.

— عەیبدار ئىسپیریدونف، سز عەلىمقنی بىلەسزمی؟

— یوق، بىلمەیمەن، کورگەنم هەم یوق.

— سز عەلىمق کێۋەرتیریدەن ئۇزاقراق جایدا تورار مىدىڭز؟

— ئۇنچە ئۇزاق، ئێمەس-ئۈچ مەحەللە نارىراق.

ئىسپیریدونفنىڭ کێۋەرتیرىنی ئاپوسکە قىلغاندا شۇندای حۆججەتلەر تاپلدیکی، بۇلار عالی سود ئەر-خفیدە ۋە مەرکەز ئىجراقومدا ساقلا-نىشلاری کێرەك ئێدی. لێکن، ئىس-پیریدونف ئەرخیف ۋە کەنسەلەریە ئىشکەفلەرىنی ئاچب، ئۇلاردان ئۇزىگە کێرەکلی حۆججەتلەر ئالىشغا یاردام قىلغان «کەلد» حاقىدا هیچ نەرسە دیمەیدی.

* * *

ئىسپیریدونفنىڭ کێۋەرتیری ئا-پوسکە قىلنغاندا، ئۇندان بر تالای نیکەلەی پۇللاری تاپلدی.

بۇلار ئۇرتاسىدا قالچاق پۇللەر-دەن هەم بار ئێدی. ئىسپیریدونف «بۇ پۇللەرنىڭ برقسمی باللارىمنىکی ۋە بر قسمی رۇحی کەسەلگە مۇب-تەلا بولغان ئاناملىکی» دیب جاۋاب بیرەدی.

ئىسپیریدونفدا بولغان قالچاق ۋە رومانوۋسکی پۇللەری، ئۇنىڭ کەپیتەلستلەر حاکمیەتىنىڭ قایتب کێلشىنی کۆتکەنلىگىنی کورسەتە-دیلەر.

س. گ

Taşkənt

tilifon arqalь· 9inci əpril

کێچە ئێکن مایدانلاریدان

(Muxвьrlarьmьznьŋ telegrəmləri)

CIMKƏNT. Pərnik usulь вilən 516 ramda ekilgən paxtanьŋ 426 ramьda 15 kundan kejin paxta kəkəriв əsə başladь.

TAŞKƏNT. Paxta pirəgrəmini tola вəçəriş haqьda 20-nci əpreldə qьşlaqlar вilən toquma fəвriklər ortasьda Taşəkryg вojьnca şərtnamalar tyzilədi. Toqumacьlar namьdan şərtnamalarqa toqumacьlarnьŋ əkrygdə işləvci вirigədələri qol qojaçaqlar.

PISKƏNT. Rajonda 6 tə nəmynəvii kəlxoz tyzilədi. Ularnь Taşkəntnьŋ pьrəletər rajonьda qь karxanalar atalьqqa aladьlar.

TAŞKƏNT. Keləs istənsəsigə jaqьn 3 tə kəlxozqa ujuşqan kəmвaqal dьjqanlar paxtakar jerlərini həjdəş ycyn zərвdar вirigədələr tyzdilər. Keləsdəgi oqьtucьlar həm şu maqsad вilən zərвdar вirigədə təşkil qьldьlar.

EMBƏ. 7-nci əpreldə Emвə arqalь Orta Asьja ycyn 5 vagon tirəktr və 1 vagon soqalar ətti.

TAŞKƏNT. Ekin pьlanьnь tola вəçəriş ycyn dьjqanlarnьŋ вytyn kyclərigə səfərвərlik qьlьş jolьda qьвraj qьşlaqьda 14 dьjqan fьrqaqa əttilər və 115 tə əzвeckələr pərənçi taşladьlar. 2 tə əzвeckə pəstdən juqarьqa kətəriliв çavaвgər işlərgə qojьldь. Dьjqanlarnьŋ təşəв-вysi вilən ekin pьlanьnь və fьrqamьznьŋ qьşlaqdaqь sьjasatьn ərganiş ycyn qurslar təşkil qьlьndь. Məskəv toqumacьlarь tamanьdan avrupalьq asвaвlarnь ərgəniş ycyn acьlqan qorslarnь 165 tə dьjqan вitiriв cьqtьlar.

TAŞKƏNT. Əkryg вojьnca вaharьkar jerlərni kəlxozlar 5875, şirkətlər 14850 hektər şərtlədilər. Pьlan 122 pirisənt вəçərildi. Taşkənt, juqarь Cьrcьq rajonlarьda вaharьkar jerlər tola ekildi, amma вaşqa rajonlarda kəm ekildi. Həli dan ekiş davam qьlmaqda.

TAŞKƏNT. Həmmə rajonlarda paxtakar jerlərgə qoş cьqtь. Lekin mirzə coldan вaşqa rajonlarda həli ammavьь tys alqan eməs. 7-nci əprelgəcə вutun əkrygdə paxtakar jerlərni həjdəş pьlanь 10 pirəsənt вəçərildi.

MIRZƏ COL. Rajonda kəlxozlarqa qarşь вajar taşvьqatь jənə kycalьв вaradь, „Axunвaвajьf" qьşlaqьda huquqdan məhrym вajlar kəlxozqa kirgən dьjqanlardan, kolxozdan cьqьв ketişlərini tələв qьldьlar. Ular razь вolmaqandan kejin вir necəsini kecədə yriв kəltəklədilər. Вajlarnьŋ sьqьşь вilən 100 tə dьjqan kəlxozdan cьqtьlar. Urqun aвad çamaasьda kəlxozdan cьqqan myttəhəm kamьl mir Rəsylif kəlxoz a'zasь məmin вaвajьfnь, kəlxozdaqь mal azьqьnь ьsraf qьlьşqa jol qojmaqanь ycyn urdь. Şu çamaada вajlar taşvьqatьqa qarşь cьqqan вir вətrəkni həm arьq tazalajatqanda вajlar kəltəklədilər.

BUXARA. Əkryg pəsevkomnьŋ rajon vəkilləri ekin işləridə rajon təşkьlatlarьnь вir cekədə qaldьrьв əz вaşьmcalьq və mə'myrii jol вilən hərəkət qьlajatьrlar. Ekin kəmpənijəsigə çamaat təşkьlatlarь tartьlmadь. Kəmвaqal və вətrəklər, вajlarnьŋ paxta pirəgirəmigə qarşь hərəkətlərigə zərвə вeriş ycyn jaxşь təşkil qьlьnmadь. Rajonlardaqь vəkillər kəmвaqal və orta hal dьjqanlarnь, jerlərinin kəmidə 75 pirəsəntigə paxta ekişkə məçвyr qьlqan farman вerdilər. Dьjqanlarnьŋ qanca jerləri вarlьqь hьsaвqa alьnmadь. Nətiçədə şərtnamalarnьŋ 15 təsi saxьta вolьв cьqtь. Jer həjdəşdə kəmвaqallarqa jardam təşkil qьlьnmadь. Rajon paxta sajuz və вaşqa təşkьlatlar kəlxozlarqa rəhвərlik qьlmajdьlar. Ularda ekin pьlanlarь joq. Rajonlarda вoş jatqan jerlər mьqdarь na mə'lym. Paxtanь şərtləşdə həm cataqlьqlar kov. Əkrygdə dьjqancьlьq asвaвlarьnь tarqatьş işi syst ketə jatьr. Dьjqanlarnь avrupalьq asвaвlar вilən tanьşdьrьş ycyn hec qandaj cara kərilmədi.

TAŞKƏNT. Kov rajonlardaqь kəlxozlarda dələ işləri sekin ketə jatьr. Mehnət jaxşь təşkil qьlьnmaqan. Kəвlarida iş hajvanlarь kəm. Mal azьqь jetişmədi. Jəŋi jol rajonьdaqь „qьzьl şarq" kəlxozьda paxtakar jerlərni həjdəş 27-nci martda вaşlanqan вolsa həm 5-nci əprelgəcə 15 atdan 8 təginəsi işdə вoldь. Arpa вolmaqanьdan вaşqalarь вekar jatьptь. „Temir jol" kəlxozьda həm şu səвəв вilən 30 atdan 24 təsi işdə. Вu kəlxoz çydə quvatsьz. Tarqala jatьr. 111 xoçalьqdan 64 təginə qaldь. „Ьttьfaq" kəlxozьda 86 atdan 50 təsi işkə jarajdь. „Fəjzəllə Xoçajьf" kəlxozьda və вekaвad rajonьdaqь „авьdьva" kəlxozьda a'zalar əz mallarьnь alьв paxta pьlanьnь jəkkə jol вilən вəçərişkə və'də вerədilər. Mehnət təşkil qьlьnmaqanьdan mirzə coldaqь „Axunвaвajьf" kəlxozь tarqaldь. Şu səвəв вilən „Denisif" kəlxozь həm tarqala jatьr. Вu məs'ələgə mərkəz və əkryg təşkьlatlarь qat'ь əhəmijət вerişləri kerək.

تۇزەتىش

«قىزىل ئۇزبەکستان» نىڭ 6 نچی ئەپریل 77 نچی ساندىدا و. ك. پ (ب) مەرکەز قومیتىنىڭ «کولخوزلارغا قولایلقلار بێرش توغرىسىدا»غی قارا-رىنىڭ «د» بەندیدە «بەعزی بر رایونلاردا ئامانات کەسسەلەرىگە مەج-بوری رەوشدە پول قویدیرش تەتبیق قىلىنسن» دیگەن جوملەنی «مەجبوری پول قویدیرش مەنع قىلىنسن» دیب توزەتب ئوقولسن.

Məsylmyhərrir: təhrir hj'ət

Çymhyrijjət və məhəllii əhəmijətdəgi dəvlət həmdə çamaat nəşrijatlarь toqrьsьda nьzamnama

(باشی ئوتکەن ساند)

1. Bəlim

Ymymii Qajьdalar

1. Uşвo nьzamnama əksijəlik çəm'ijətlər formasьda təşkil qьlьnaturqan nəşrijatlardan вaşqa (2 nci madda), gəzitə, zurnal, kitaв jakii вaşqa matвat əsərlərini nəşr etiş həmdə tarqatьş ycyn dəvlət ьdaralarь və çymhyrijət həmdə məhəllii əhəmijətdəgi çamaat (fьrqa, kəsəв, kəpirətif və вaşqalar) təşkilatlarь tamanьdan təşkil qьlьnaturqan həmdə ədlii şəxs huqoqь вilən xoçalьq hьsaвь asasьda əməl qьlatьrqan nəşrijatlarqa çarь qьlьnanь.

2. Əksijəlik çəm'ijətlər (pəj şirkətləri) formasьda təşkil qьlьnaturqan dəvlət və çamaat nəşrijatlarь Əz. ь.ş.ç. Girəzdənlik Qanunlarь Məçmyəsinin 322-145 nci maddalarь əməligə вojunsunadьlar və şu вilən вirgə ularqa nisвətən şu nьzamnamanьŋ 3, 7, 8, 13, 15, 20, 223, 25 nci maddalarь həmdə 26-ncь maddasьnьŋ ikkinci qьsmь tatвьq qьlьnadь.

3. 1 və 2 nci maddalarqa muvafьq təşkil qьlьnaturqan nəşrijatlar şu nьzamnamanьŋ ikkinci вəlimidə kərsətilgən tərtiвdə tasdьq qьlьnaturqan alahьda ustaflarqa вьnaan əməl qьladьlar.

Nəşrijatlar, ularnьŋ ustaflarьda kərsətilgən ьdara jakii təşkilatlarnьŋ qaramaqьda вolьв əzlərinin işləв cьqarьş və savda karxanalarь вilən вirləşkən mustaqьl xoçalьq vahidi təşkil etədilər həmdə məzkyr ьdara jakii təşkilatlar tamanьdan, Əz. ь.ş.ç. savda kəmisərligi qaşьdaqь matвuat işləri qomьtasь və nəşrijat faalьjatьnьŋ məfkyrə tamanьnь tərtiвkə salatьrqan ьdaralar вilən kelişiв tasdьq qьlьnatьrqan reçəvii zədənijələrgə muvafьq əməl qьladьlar.

4. Nəşrijat əzinin savda dəftəridə qajьd qьlьnqan kynidən вaşlaв ədlii şəxs huqoqьqa egə вoladь.

5. Nəşrijat əz məçвerijətləri вojьnca əzigə qaraşlь mylklərdən faqat əməldəgi qanunlarqa muvafьq də'va qьlьş mymkin вolqanlarь вiləngina çavaв вerədi.

Ymym dəvlət xəzinəsi və şunьŋ dek tegişli çamaat təşkilatlarь nəşrijatnьŋ qarьzlarь ycyn çavaв вermədilər.

6. Nəşrijat əz вəlimləri, kəntor, iskələd, əgintlik və məgəzinlərini aca alaturqan dajьra unьŋ ustafь tamanьdan вelgilənədi.

Taşqь savdada nəşrijat, tegişli qanunlar вilən вelgiləngən tərtiвdə iştirak qьladь.

7. Birinci maddada kərsətilgən vəzifələrni jyzəgə cьqarьş maqsadь вilən nəşrijat, qanun вojьnca jol qojьlqan həmmə işləв cьqarьş, mal tajjarlaş, savda və kiredit muamələlərini вəçərə aladь.

Birinci maddada kərsətilgən vəzifələrni jyzəgə cьqarьş вilən вir qatarda ustaf вojьnca nəşrijatqa cet nəşrijatlar, qaqaz mallarь, kənsələrijə asвaвlarь, kitaвlar və вaşqalar вilən savda qьlьş həmdə ycynci kişilərnin zəkəzi вojьnca əz matвaasьda nərsələr вasьş huqoqь вerilgəndir.

8. Nəşrijatnьŋ ustaf kəpitəli qujьdaqьca вolьşь lazьm:

a) çymhyrijət əhəmijətidəgi gəzitə nəşrijatlarь ycyn eŋ kəmidə 10.000 som, çymhyrijət əhəmijətidəgi вaşqa nəşrijatlar ycyn eŋ kəmidə 50.000 som;

в) məhəllii əhəmijətdəgi gəzitə nəşrijatlarь ycyn eŋ kəmidə 5.000 som, məhəllii əhəmijətdəgi вaşqa nəşrijatlar ycyn eŋ kəmidə 25.000 som.

II-nci вəlim

Nəşrijatlarnь tə'sis etiş və qajьd qьlьş

9. Birinci maddada kərsətilgən çymhyrijət və məhəllii əhəmijətdəgi nəşrijatlar ƏzЬŞÇ Savda Kəmisərligi qaşьdaqь matвuat işləri qomьtasьnьŋ ruhsatь вilən tə'sis etilədilər.

Nəşrijatnь tə'sis etiş caqьda kəpitəlgə ajьd həmdə ustaf kəpitəlinin kejingi əzgərtilişi toqrьsьdaqь məs'ələlər esə qomьta tamanьdan ƏzЬŞÇ Malijə Kəmisərligi вilən kelişiв həl etilədi. Вu qajьda fьrqa və kəsəвə nəşrijatlarьqa çarь qьlьnmajdь.

10. Birinci madda-da kərsətilgən çymhyrijət və məhəlii əhəmijətdəgi dəvlət həmdə çamaat nəşrijatlarьnьŋ ustaflarь şu nəşrijatnь təşkil etədьrqan muəssəsə jakii çamaat təşkilatь tamanьdan əz. ь. ş. ç. savda kəmisərligi qaşьdaqь matвuat işləri qomьtasь вilən kelişiв tasdьq qьlьnadь.

11. Birinci madda-da kərsətilgən nəşrijatlarqa dəvlət sanaat tirestləri toqrьsьdaqь 1927-ncь jьl 29-ncь ijyn tarьxlь nьzamnamanьŋ (SSSR qanunlar jьqьndьsь, 1927 nci jьl № 39, madda 392) 10, 12, 13 və 14 nci maddalarь tatвьq qьlьnadь.

III-nci вəlim.

Nəşrijatnь ьdara qьlьş

12. Əz qaramaqlarьda nəşrijat вolqan myəssəsə jakii təşkilatnьŋ vəzifəsigə qojьdaqьlar kirədi:

a) əməldəgi qanunlarqa muvafьq, jəŋi işləв cьqarьş karxanalarь вьna qьlьş, ulardan davam qьlqanlarьnь yskynələв tamam qьlьş və qajtadan yskynələş pьlanьnь tasdьq qьlьş;

в) Əşə tərtiвdə ьdaraqa (jakii nəşrijatnьŋ jəkkə вaşlьqьqa), tasdьq qьlьnqan işləв cьqarьş—malijə pьlanьqa və jəŋi işləв cьqarьş karxanalarь вьna qьlьş həmdə ulardan davam qьlьnqanlarьnь yskynələв tamam qьlьş jakii qajtadan yskynələş pьlanьqa („a" вəndi) asasьь əzgərtişlər kirgizişni ruhsat etiş;

v) Eskiriв işdən sьqqan jakii jərəməs halqa kelqənlərdən вaşqa əzinin işləв sьqarьş əhəmijətini joqatqan inşaatlar, ьmaratlar və yskynələrni вegənələştirişni və gərəvgə qojьşnь ruhsat etiş, şunьŋ вilən вirgə, ajrьm hallarda, əz qaramaqьda nəşrijat вolqan myəssəsə ьdaraqa (jakii nəşrijatnьŋ jəkkə вaşlьqьqa) şu вənddə kərsətilgən qandaj вolsa zərər işni unьŋ ruhsatьdan вaşqa вəçəriş huqoqьnь вerə aladь;

g) nəşrijat ycyn jardamcь əhəmijətdə вolьв altь jьldan aşьq вolmaqan myddətkə eçərəgə alьna və вerilətarqan karxanalardan вaşqa, eçərə myddətigə qaramasdan işləв cьqarьş karxanalarьnь eçərəgə вeriş və alьşnь ruhsat etiş;

d) ьdara a'zalarьnь (jakii nəşrijatnьŋ jəkkə вaşlьqьnь və unьŋ muavьnьnь) tə'jinləş həmdə işdən вoşatьş;

e) вaş вoxqalterni tə'jinləş və işdən вoşatьş toqrьsьda ьdaranьŋ taqdьmьnь tasdьq qьlьş.

z) əməldəgi qanunlar və nəşrijatnьŋ ustafь asasьda ьdaraqa (jakii nəşrijatnьŋ jəkkə вaşluqьqa) və вaş вuxqaltьrqa вolqan dəstyryl əməlni tasdьq qьlьş.

z) alahьda qanun вilən вelgiləngən tərtiвkə reaja qьlьв hьsaвat, вalanьs, fajda və zərərlər hьsaвьnь, fajdalarnьŋ taqsьm qьlьnьşьnь həmdə ətkən jьlqь zərərlərni qaplaş usullarьnьŋ вelgilənişini tasdьq qьlьş, və uşandaq təgətiş hьsaвatьnь həmdə вalanьsьnь tasdьq etiş;

i) ustafnь və ustaf kəpitəlinin mьqdarьnь əzgərtiş toqrьsьdaqь məs'ələlərni həl etiş;

k) karxananь kəŋəjtiriş kəpitəlinin sərf qьlьnьşьqa ruhsat вeriş;

l) nəşrijatnьŋ əksijəlik çəm'ijətlər tə'sis etişdə iştirak qьlьşьqa, sindikat əksijəlik çəm'ijətlər (pəj şirkətləri) və вaşqa savda — sanaat вirləşmələrinin əksijə həmdə pəjlərini alьşqa və fajda hasьl qьlьş maqsadьnь tutmajtьrqan həmdə əz vəzifələri nəşrijatnьŋ maqsadlarьqa toqrь xelətьrqan sindikat ьttьfaqlarьda və çəm'ijətlərdə iştirak qьlьşqa ruhsat вeriş;

m) təgişli caqlarda, вelgiləngən tərtiвkə reaja qьlьв uzaq myddətli qarьzlar alьşqa ruhsat вeriş;

n) nəşrijatnьŋ faalьjatьnь revizijə qьlьş və tekşiriş.

13. Nəşrijatnьŋ işləв cьqarьş—malijə pьlanlarь, ularnьŋ əz ystləridən qarajtьrqan myəssəsə jakii təşkilat tamanьdan kəriliв cьqьşь вilən Əz. ЬŞÇ Savda Kəmisərligi qaşьdaqь matвudat işləri qomьtasь tamanьdan tasdьq qьlьnadь.

14. Birinci madda-da kərsətilgən nəşrijatlarqa tejişli вolьşьqa qaraв, dəvlət sanaat tirestləri toqrьsьdaqь 1927 nci jьl 29 ncь ijyn tarьxlь nьzamnamanьŋ 18, 19, 20, 21, 22, 23, nci maddalarь tasdьq qьlьnadь.

IV—Nci вəlim

Nəşrijat sastafьqa kirətьrqan işləв cьqarьş və savda karxanalarьnь ьdara qьlьş

15. Ьdara (jakii nəşrijatnьŋ jəkkə вaşluqь (вilən işləв cьqarьş karxanalarьnьŋ mydirləri ortasьdaqь əz-ara munasaвat həmdə şu mydirlərnin karxanalarnь ьdara qьlьş jolьdaqь huqoqlarь əz.ь.ş.ç. Xalq Xoçalьqь Alьь Şorasь вilən kelişiв əz.ь.ş.ç. Savda Kəmisərligi qaşьdaqь matвuat işləri qomьtasь tamanьdan işləв cьqarьla tьrqan nəmənəvii dəstyryl'əməl asasьda ьdara (jakii nəşrijatnьŋ jəkkə вaşluqь) tamanьdan tasdьq qьlьnatьrqan dəstyryl'əməl вilən вelgilənədi.

16. Maxsulat sifətini pəsəjtirməsdən işləв cьqarьş karxanasьnьŋ faalьjatь nətiçəsidə, karxana maxsulatьnьŋ, dəstləвkii qojьlqan вahalarqa вьnaan nərəd və zəkəzdə вelgiləngən tən nərxii вilən qat'ь вahalarqa вьnaan вelgiləngən haqьqь tən nərxi ortasьdaqь təfavitdan ьвarat xasьl вolqan ьqtьsad mə'lym вir qьsmьda işləв cьqarьş karxanasьnьŋ mydiri ьxtьjarьqa kirədi.

Xasьl вolqan ьqtьsadnьŋ məzkyr qьsmьnьŋ mьqdarь ajrьm karxanar ycyn ьdara (fəkii nəşrijatnьŋ jəkkə вaşlьqь) tamanьdan alahьda dəstyryl,əməl вilən вelgilənətьrqan normalar dajьrasьda karxana mydirinin iştiraki вilən вelgilənədi. Əşə əjtilgən dəstyryl'əməl əz.ь.ş.ç. Savda Kəmisərligi qaşьdaqь matвuat işləri qomьtasь tamanьdan, dəvlət sanaat tirestləri toqrьsьdaqь nьzamnamanьŋ 31 nci maddasьqa вьnaan nəşr qьlьnatьrqan dəstyryləməlgə muvafьq tasdьq etilədi.

Əşə dəstyryl'əməlnin əzidə ьqtьsadnьŋ şu qьsmьnьŋ qajsь maqsadlarqa və qandaj tərtiвdə sarьf qьlьnьşь вelgilənədi. Şu maddaqa muvafьq əşə kərsətilgən ьqtьsad jьlьda вir mərtəвə fajdalanьlsa mymkin.

17. Karxananь ьdara qьlьşqa вaqlьq вolqan вytyn вitimlərni karxana mydiri yngə ьdara (jakii nəşrijat вaşlьqь) tamanьdan вerilə tьrqan vəkalat xatьqa вьnaan nəşrijat ismidən вəçərədi.

18. Birinci madda-da kərsətilgən nəşrijatlarqa tegişli вolьşьqa qaraв, dəvlət sanaat tirəstləri toqrьsьdaqь 1927 nci jьl 29 ncь ijyn tarьxlь nьzamnamanьŋ 24, 26, 29 və 36 ncь maddalarь tatвьq qьlьnadь.

V-nci вəlim

Maxsus kəpitəllər və fajda

19. Hər вir nəşrijatda ьmaratlar, yskynələr, iş qurallarь asвaвlar, ьnşaatlar və вaşqalardan ьвarat mylklər, mihnət və mudafaa şorasь tamanьdan tasdьq qьlьnatьrqan qajьdalar və şu qajьdalranь tatвьq qьlьş jolьda ьttьfaq taşqь və icki savda kəmisərligi qaşьdaqь matвuat işləri qomьtasь tamanьdan nəşr etilətьrqan dəstyryl'əməlgə muvafьq məzkyr mylknin qьmmatьdan (asвaв icigə kirgizgən caqdaqь вaha вojьnca) əmərtizətsijə kəpitəligə mə'lym вir pirəsənt açratьş jolь вilən hər jьlda əmərtizətsijə qьlьnadь.

Işləв cьqarьş əhəmijətidəgi mylknin əmərtizətsijəsi maxsulatnьŋ tən nərxigə kirgizilədi.

20. Qanun вojьnca вelgiləngən tərtiвdə nəşrijatnьŋ jьllьq hьsaвьnь və вalanьsьnь tasdьq qьlqan caqda hər jьlda ətkən əməlijat jьlь ycyn fajda jakii zərərnin mьqdarь вelgilənədi.

Nəşrijatnьŋ вalansьda ətkən jьllardaqь zərərlər вolsa fajda əşə zərərni qaplaş ycyn ьstь'mal qьlьnadь.

Undan kejin qalqan saf fajda qojьdaqь tərtiвdə taqsьm qьlьnadь:

ə) 10 pirəsənti—işci və xьzmatcьlarnьŋ turmuşьnь jaxşьlaş fondьqa;

в) 14 pirəsəntdən aşьq вolmaqan mьqdarь—əməldəgi qanunlarqa muvafьq mukafat вeriş ycyn təgişli fondqa;

v) təgişli ьdaralarnьŋ qararь вojьnca maxsus kəpitəllər tyzyş ycyn açratьladьrqan pirəsəntlərdən вaşqa, fajdanьŋ qalqan qьsmь karxananь kəŋəjtiriş kəpitəligə вerilədi.

21· Birinci madda-da kərsətilgən nəşrijatlarqa tegişli вolьşьqa qaraв, dəvlət sanaat tirəstləri toqrьsьdaqь 1927 ncь jьl 29 nci ijyn tarьxlь nьzamnamanьŋ 43 nci maddasь və işci həmdə xьzmatcьlarnьŋ turmuşьnь jaxşьlaş fondь toqrьsьdaqь nьzamnamanьŋ (ьttьfaq qanunlar jьqьndьsь 1929 nci jьl № 9, madda 86) 6 ncь maddasьnьŋ „в" вəndi və şu maddaqa вolqan вirinci eslətiş tatвьq qьlьnadь

VI-nci вəlim

Nəsrijatnьŋ hьsaвat və unьŋ faalьjatьnь revizijə qьlьş

22. Əməlijət jьlь tamam вolqandan kejin yc ajdan keciktirməsdən nəşrijat ьdarasь (jakii unьŋ jəkkə вaşluqь) hər jьlda əzi ystidən qaraв tьrqan myəssəsə jakii təşkilatqa və ƏzЬŞÇ Savda Kəmisərligi qaşьdaqь matвuat işləri qomьtasьqa вelgiləngən tərtiвdə kəriв cьqьş və tasdьq qьlьş ycyn hьsaвat, вalanьs və fajda həmdə zərərlər hьsaвьnь tapşьradь.

Hьsaвat və вalanьslarnь kəciktiriв tapşьrьşqa xalq aldьda hьsaв вeriş qajьdalarь вilən вelgiləngən tərtiвdə jol qojьladь.

23. Nəşrijatnьŋ əməlijat jьlь 1 nci jənvərdən 31 nci dəkəвirgəcə вelgilənədi. Əgər nəşrijat 30 nci ijyndən keciktirməsdən tyzilgən вolsa, u vaqtda вirinci hьsaвat, вalanьs, fajda və zərərlər hьsaвь əşə jьlnьŋ 31 nci dekəвirigəcə вolqan devir ycyn tyzilədi; əgər nəşrijat 30 nci ijyndən kejin tyzilgən вolsa вirinci hьsaвat, вalanьs və fajda həmdə zərərlər hьsaвь keləçək jьl tamam вolqanqaca tyzylədi.

24. Hьsaвat, вalans və fajda həmdə zərər hьsaвь, hьsaвat tapşьrьlqandan kejin yc ajdan kəciktirməsdən tasdьq qьlьnadь.

Tasdьq qьlьnqan вalanslar və fajda həmdə zərərlər hьsaвь xalq aldьda hьsaв вeriş qajьdalarь вilən вelgiləngən tərtiвdə ь'lan qьlьnadь.

VII-nci вəlim

Nəşrilatnь təgətiş, qoşьş və вəliş

25. Nəşrijat qojьdaqь xallarda təgitilədi:

a) nəşrijat вelgiləngən tərtiвdə quvatsьz tapьlsa;

в) nəşrijatnьŋ keləçəkdə davam qьlьşь maqsadqa muvafьq tapьlmasa, ajnьqsa ƏzЬŞÇ Savda Kəmisərligi qaşьdaqь matвuat işləri qomьtasьnьŋ qararь вojьnca;

v) nəşrijatnьŋ ikki — вeşdən kəвrək ustaf kəpitəli joqalsa, əgər şu vaqtda вelgiləngən tərtiвdə, ustaf kəpitəlinin mьqdarь kəməjtirilməsə jaxud şu kəpitəl eŋ вaşdaqь muqdarnьŋ eŋ kəmidə yc—вeş mьqdarьqaca toldьrьlmaqan вolsa.

26. Şu nьzamnamanьŋ 25 nci maddasьdaqь „в" və „v" вəndləridə kərsətilgən səвəвlər вojьnca nəşrijat unь tə'sis etiş ycyn вelgiləngən tərtiвdə təgətilədi. Nəşrijatnьŋ təgətilişi əşə nəşrijatnьŋ ystidən qaraв turatьrqan myəssəsə tamanьdan tə'jinlənətьrqan təgətiş kəmisijəsi tamanьdan вəçərilədi

Təgətiş kəmisijəsi sastafьqa tegişli malijə ьdarasьnьŋ və ƏzЬŞÇ Savda Kəmisərligi qaşьdaqь mutвuat işləri qomьtasьnьŋ vəkilləri kirgizilədi

27. Birinci maddada kərsətilgən nəşrijatlarqa tegişli вolьşьqa qaraв, dəvlət sanaat tirəstləri toqrьsьdaqь 1927 nci jьl 29 nci hyn tarьxlь nьzamnamanьŋ 55, 59 nci maddalarь və kejingisigə вolqan eslətiş həmdə 60, 62, 63, 64 nci maddalarь tatвьq qьlьnadь.

ƏzЬŞÇ Şoralar Mərkəzi Ьçraqomь Rəjisinin vəzifələrini vaqtьnca вəçərivci:

Ьslamьf.

ƏzЬŞÇ Xalq Kəmisərlər Şorasьnьŋ Rəjisi:

Fəjzulla Xoçajьf.

ƏzЬŞÇ Şoralar Mərkəzii Ьçraqomьnьŋ Sərkatiв muavьnь: Tanalskii.

Samarqand DƏVLƏT TЬJATRЬ 10-nci əpreldə Pəjşənвə kyni

Əperə Mysərgskii Вəris Gədynəf

Kinə ŞARQ JULDUZЬ 10, 11 və 12-nci əpreldə

Kyndyzgi seənslər
I-seəns kyndyz 1-də, II-seəns 3-də вaşlanadь.
Azkinə əməliatьdan M.F. Axundof (Xaçь Qara) nьŋ pijəssəsi вojьnca işləngən nəfils kərtinə
SONA (Xaçь Qara) kərsatilədi
Kərtinəgə qojucь—A. M. Şərinəf. Kərtinə J. Ja. Вьxovskiinin qol astьda qьlь myzikə вilən davam etədi. Kəntreмərkə və ьmtьjazlь вelətlər kyndyzgi seənslər ycyn jaramajdь.
Kəssə hərkyn kyndyz saat 11-dən acьq.
TƏŞKIL ETYVCI—„Şəhər вilən qьşlaqnьŋ вirikiş" 2-həftəligini ətkəzyvci kəmisijədir.

Уалит №4574 типо-литография Узполиграфтреста №3. Самарканд. Тираж 27000